

Anna Hyyppä

ARVONLISÄVERO-OPAS SAPOTECH OY:LLE

ARVONLISÄVERO-OPAS SAPOTECH OY:LLE

Anna Hyypä
Opinnäytetyö
Kevät 2014
Liiketalouden koulutusohjelma
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Liiketalous, taloushallinto

Tekijä(t): Hyypä Anna
Opinnäytetyön nimi: Arvonlisävero-opas Sapotech Oy:lle
Työn ohjaaja(t): Itkonen Arja
Työn valmistuslukukausi ja -vuosi: Kevät 2014

Sivumäärä: 46+23

Opinnäytetyön tarkoituksena oli kehittää arvonlisäverotusta käsittelevä opas vuonna 2012 perustetulle oululaiselle teknologia-alalla toimivalle Sapotech Oy:lle. Yrityksen toiminnan alkuvaiheessa taloushallinnon järjestäminen on vielä hieman keskeneräistä, ja yritys halusi kattavan oppaan arvonlisäverotukseen liittyen. Heidän toiminnassaan arvonlisävero tulee olemaan keskeisessä roolissa toiminnan kunnolla käynnistyessä. Oppaassa ja teoriaosuudessa käsitellään sekä tavaroiden että palveluiden arvonlisäverotusta ja kaupankäyntiä kotimaassa, Euroopan unionin alueella ja sen ulkopuolella. Lisäksi viimeinen aihealue käsittelee leasingvuokrauksen ja – rahoituksen perusteita.

Kyseessä on toiminnallinen kehittämistyö, jonka liitteenä on varsinainen tuotos eli arvonlisävero-opas. Opas laadittiin selkeäksi kokonaisuudeksi toimeksiantajan tarpeet huomioiden, ja teoriaa on tiivistetty sekä selkeytetty erilaisilla taulukoilla ja kaavioilla. Tarkoituksena oli laatia opas, josta tiedot ovat löydettävissä vaivattomasti ja nopeasti ja näin se tulisi olemaan konkreettinen apuväline yrityksen päivittäisessä toiminnassa. Työssä käytettiin pääosin kvalitatiivisia eli laadullisia tutkimusmenetelmiä. Työn tietoperusta pohjautuu pitkälti arvonlisäverolakiin ja siitä johdettuun ajankohtaiseen kirjallisuuteen. Verohallinnon internetsivut ja sen ohjeistukset ja materiaalit muodostivat myös merkittävän osan lähdeaineistosta.

Opinnäytetyön johtopäätöksenä huomattiin, että arvonlisävero kaikessa yksinkertaisuudessaankin sisältää paljon huomioitavia poikkeusmenettelyjä ja on osa yrityksen jokapäiväistä toimintaa. Arvonlisäverotuksen käytäntöjen tunteminen on tärkeää, jotta verotus tulee hoidettua asiaan kuuluvalla tavalla ja välttyään ongelmilta verottajan kanssa. Usein lakiteksteissä arvonlisäverotukselliset asiat on esitetty hyvin koukeroisesti ja usein uudet yrittäjät kaipaavatkin näiden asioiden selventämistä ja avaamista yksinkertaisempaan muotoon.

Asiasanat: arvonlisävero, tavarakauppa, palvelukauppa, ulkomaankauppa, leasing

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree programme in Business Economics

Author(s): Hyypä Anna

Title of thesis: VAT guidebook for the case company Sapotech Oy

Supervisor(s): Itkonen Arja

Term and year when the thesis was submitted: Spring 2014

Number of pages: 46+23

The aim of this thesis was to prepare guidebook of value added tax for the case company Sapotech Oy. Established in 2012, it is technology company which produces equipment and programs for metal industry. The actual business activity of the company is finally beginning but there is no real financial expert in the company at the moment. Value added tax place a significant role in the company's activity. Products can be sold as goods or services, and entering the international market is the one of the main goals in the future. There was a need to create a compact and clear document about handling value added tax in this versatile business.

The theoretical background of the thesis was based mainly on the law, law-based literature and instructions of tax administration. A considerable attention in the theory part is paid to the practical procedures of value added tax, goods and services. In addition focus is on domestic trade in Finland and foreign trade in the European Union as well as outside of it. The company offers also leasing option which is shortly described in the thesis. In the end of the thesis the actual guidebook is compiled. In it the theory is presented in compact form, and it is illustrated with examples, figures and diagrams. The methods used were mostly qualitative. Information in the guidebook should be found fast and effortlessly, and it should answer the real need of the case company.

As a result, it can be concluded that the value added tax includes a lot of considerations and exceptions which need to be controlled in everyday activities of the companies. All the transactions and reports must be done in a certain way to avoid problems with the tax authorities. Commonly new entrepreneurs find legal text complicated and difficult to comprehend and generally they want to identify only the information relevant to their own needs in a simple and easy form.

Keywords: value added tax, international trade, domestic trade, goods, service, leasing

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	ARVONLISÄVEROTUS SUOMESSA	7
	2.1 Arvonlisäverotus ennen ja nyt	7
	2.2 Arvonlisäveron määrä ja laskeminen	8
3	ARVONLISÄVEROTUKSEN TOIMITTAMINEN	11
	3.1 Rekisteröityminen arvonlisäverovelvolliseksi	11
	3.2 Arvonlisäveron vähennysoikeus	12
	3.3 Arvonlisäveron ilmoittaminen ja maksaminen	13
	3.4 Laskuvaatimukset	15
4	TAVAROIDEN JA PALVELUIDEN ARVONLISÄVEROTUS	17
	4.1 Kotimaankauppa	17
	4.2 Kauppa yhteisön alueella	18
	4.2.1 Tavaroiden yhteisömyynti	23
	4.2.2 Tavaroiden yhteisöhankinta	24
	4.2.3 Kolmikantakauppa	25
	4.3 Kauppa yhteisön ulkopuolella	27
	4.3.1 Vienti yhteisön ulkopuolelle	28
	4.3.2 Tuonti yhteisön ulkopuolelta	29
	4.4 Palveluiden kansainvälinen kauppa	31
5	LEASINGVUOKRAUS- JA RAHOITUS	38
	5.1 Käyttöleasing	38
	5.2 Rahoitusleasing	39
6	ARVONLISÄVERO-OPPAAN KOKOAMINEN	41
7	POHDINTA JA JOHTOPÄÄTÖKSET	43
	LÄHTEET	45
	LIITTEET	47

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on luoda arvonlisävero-opas vasta vähän aikaa toimineelle oululaiselle teknologia-alan yritykselle. Sapotech Oy on perustettu vuonna 2012 ja sen toimitilat sijaitsevat Oulun Linnanmaalla yliopiston välittömässä läheisyydessä. Yritys valmistaa korkean teknologian ohjelmistoa ja laitteistoa terästeollisuuden tarpeisiin. Kyseessä on ainutlaatuinen järjestelmä, jonka tarkoituksena on tehostaa teräksen valmistamisen prosessihallintaa. Järjestelmä tuottaa informaatiota valmistuksen eri vaiheista ja pystyy kuumissakin lämpötiloissa havainnoimaan mahdolliset virheet ja poikkeamat teräksen sekä muun muassa sulatusuunien ja aihoiden pinnoilta. Kun virheet huomataan tarpeeksi varhaisessa vaiheessa, säästää asiakasyritys huomattavia summia materiaali- ja energiakustannuksissa.

Nyt yrityksen varsinainen toiminta ja myyntityö ovat viimein käynnistymässä, ja suunnitelmana on laajentaa toimintaa kansainvälisille markkinoille. Aikomuksena on suuntautua yhä enemmän ulkomaalaisiin asiakkaisiin niin Pohjoismaihin, EU:n alueelle kuin EU:n ulkopuolellekin. Arvonlisäverotuksen huomioiminen tässä monimuotoisessa liiketoiminnassa synnytti yrityksessä tarpeen oppaalle, joka käsittelisi aihetta kattavasti heidän näkökulmansa huomioiden. (Kumara 7.11.2013, haastattelu.) Tässä oppaassa tullaan siis käsittelemään arvonlisäveroa tuotteiden osalta, jotka jo itsessään vaativat arvonlisäverotuksen erityiskysymysten huomioimista. Tuotteet voidaan myydä sekä tavaran, että palveluna ja lisäksi yritys tarjoaa myös erilaisia oheispalveluita. Ulkomaankauppaan EU:n alueella ja sen ulkopuolella liittyy myös paljon omia säädöksiä, joista koostuu yksi oppaan osa-alueista. Lisäksi yrityksen tarkoituksena on mahdollisesti joskus tarjota vaihtoehtona asiakkailleen leasingvuokrausta ja -rahoitusta, joita myös käsitellään pääpiirteissään.

Opinnäytetyön menetelmät ovat laadullisia ja työn teoriaosa koostuu hyvin pitkälti arvonlisäverolakiin pohjautuvasta kirjallisuudesta ja Verohallinnon ohjeistuksista. Kyseessä on toiminnallinen opinnäytetyö ja teoriaosuuden jälkeen työn liitteenä on varsinainen tuotos eli arvonlisävero-opas, joka havainnollistaa arvonlisäveroa selkeiden kaavioiden ja esimerkkien avulla erityisesti yrityksen tarpeet ja käytännön toimet huomioiden.

2 ARVONLISÄVEROTUS SUOMESSA

Tässä luvussa käsitellään arvonlisäveroa yleisellä tasolla. Aluksi tutustutaan arvonlisäveron historiaan ja sen kehitysvaiheisiin. Sen jälkeen tarkastellaan arvonlisäverovelvollisuutta, arvonlisäveron asemaa Suomen verojärjestelmässä ja sen käsittelyä eri kaupankäynnin vaiheissa. Lopuksi käydään läpi nykyiset verokannat ja arvonlisäveron laskemisperiaatteet.

2.1 Arvonlisäverotus ennen ja nyt

Arvonlisäverotus on ollut käytössä Suomessa nyky muodossaan 1.6.1994 alkaen, mutta yleinen kulutusvero juontaa juurensa jo toisen maailmansodan ajoista. Silloin liikevaihtovero asetettiin paikkaamaan valtion taloutta, ja se oli alun perin tarkoitettu vain väliaikaiseksi ratkaisuksi. Erona arvonlisäverojärjestelmään läheskään kaikki hyödykkeet eivät kuuluneet liikevaihtoverotuksen piiriin, vaan pääsääntöisesti vain tavarat ja muutamat palvelut. Vähennysoikeus, jossa verovelvollinen saa vähentää ostamiinsa hyödykkeisiin sisältyvän veron, oli myös paljon suppeampi, mikä aiheutti veron kertaantumista. Liikevaihtovero uudistui olemassaolonsa aikana useaan kertaan ja vuonna 1991 sitä alettiin muokata kohti arvonlisäverojärjestelmää. (Äärilä & Nyrhinen 2013, 25.) Arvonlisäverotusjärjestelmä poisti tuotteiden hinnoista piilevän ja kertaantuvan veron, mutta lisäksi siirtymisellä ennakoitiin myös seuraavan vuoden tulevaa EU-jäsenyyttä (Verohallinto 2013j, hakupäivä 27.11.2013). Arvonlisäverojärjestelmä on käytössä kaikissa Euroopan unionin jäsenmaissa, ja sen käyttöönotto oli yksi ehto Suomen jäsenyydelle. EU-jäsenyys on tuonut mukanaan monia uudistuksia arvonlisäverolakiin, sillä kansallinen laki ei saa olla ristiriidassa Euroopan unionin pakottavien direktiivien kanssa. (Äärilä & Nyrhinen 2013, 27.)

Suomen verojärjestelmä jakautuu välittömiin ja välillisiin veroihin. Näistä arvonlisävero kuuluu välillisiin, joita maksetaan hyödykkeiden vaihdannasta. Muita välillisiä veroja ovat esimerkiksi makeis-, alkoholi- ja tupakkaverot. Välittömiä veroja maksetaan saaduista tuloista kuten palkka- ja pääomatuloista, ja yritysten kohdalla liikevoitosta. (Äärilä ym. 2013, 28.) Arvonlisäverovelvollisia ovat kaikki, jotka myyvät tai vuokraavat liiketoiminnan muodossa tavaroita tai palveluja, tai harjoittavat muuta vastaavaa toimintaa. Arvonlisäverovelvolliseksi on rekisteröidyttävä arvonlisävelvollisten rekisteriin, jos liikevaihto on, tai ylittää, tilikauden aikana 8 500 euroa.

(Verohallinto 2013e, hakupäivä 20.11.2013.) Vaikka tämä raja alittuisikin, tällaisella vähäisen toiminnan harjoittajalla on kuitenkin halutessaan oikeus rekisteröityä (Salin 2013, 16).

Luonteeltaan arvonlisävero, josta käytetään yleisesti lyhennettä alv, on kulutusvero ja sitä maksetaan tavaroiden ja palveluiden kulutuksesta. Kansainvälisessä kaupassa verotulot kertyvät siihen valtioon, jossa kulutus tapahtuu. Arvonlisäveroa maksetaan joka kerta, kun tuotteita tai palveluja myydään kaikissa vaihdannan vaiheissa ja verovelvollisia ovat tuottajat ja jälleenmyyjät. (Äärilä ym. 2013, 28.) Kansainvälisessä kaupassa on kuitenkin tilanteita, jolloin arvonlisäverovelvollinen on ostaja käännetyn verovelvollisuuden perusteella. (Salin 2013, 13.) Tästä kuitenkin tarkemmin lisää kansainvälisen kaupan kohdalla luvussa neljä. Arvonlisävero on tarkoitettu kuluttajan maksettavaksi, joten yrityksillä on arvonlisäveron vähennysoikeus tuotteista, jotka ne hankkivat liiketoimintaansa varten toiselta arvonlisäverovelvolliselta. Myyjät siis lisäävät veron määrän myytävien tuotteiden hintoihin, ja vero tulee kuluttajan maksettavaksi aina vain yhdenkertaisena. Kuluttajat eivät kuitenkaan ole velvollisia tilittämään veroa valtiolle, vaan sen hoitavat tuotteita ja palveluita myyvät yritykset. Tietyt liiketoiminnan alat on myös kokonaan vapautettu arvonlisäverosta. Esimerkiksi kiinteistöjen ja osakehuoneistojen myynti sekä erilaiset sosiaali- ja terveyspalvelut ovat täysin arvonlisäverottomia. (Verohallinto 2013e, hakupäivä 20.11.2013.)

2.2 Arvonlisäveron määrä ja laskeminen

Laajan veropohjan ansiosta kaikki tavarat ja palvelut, joita liiketoiminnan muodossa myydään, kuuluvat arvonlisäveron piiriin joitakin poikkeustapauksia lukuun ottamatta (Äärilä ym. 2013, 70). EU:n alueella on määrätty, että jokaisella jäsenvaltiolla tulee olla vahvistettuna, sekä tavarihin että palveluihin sovellettava vähintään 15 %:n arvonlisäveroverokanta. Suomessa tämä niin sanottu yleinen verokanta on 24 %, jota sovelletaan siltä osin, kun muuta ei ole määrätty. Alennettuja verokantoja saa EU-maissa olla käytössä korkeintaan kaksi ja niidenkin täytyy olla vähintään 5 % suuruisia. Suomessa nämä alennetut verokannat ovat 10 % ja 14 %. (Äärilä & Nyrhinen 2013, 172.) Seuraavassa taulukossa on esitelty suomalaiset arvonlisäverokannat ja se, mihin tuotteisiin ja palveluihin näitä nimenomaisia verokantoja sovelletaan. Verokannat nousivat yhden prosenttiyksikön 1.1.2013 ja näin myös vaikuttivat suoraan kuluttajahintoihin (Veronmaksajain Keskusliitto ry, hakupäivä 21.11.2013).

TAULUKKO 1. Lakisääteiset arvonlisäverokannat Suomessa vuonna 2013. (Veronmaksajain keskusliitto ry 2013, hakupäivä 21.11.2013).

Sovellettavat tuotteet ja palvelut	Verokanta
Yleinen verokanta	24 %
Elintarvikkeet, ravintola- ja ateriapalvelut ja eläinten rehut (ei eläimet, juomavesi, alkoholijuomat ja tupakka)	14 %
Henkilökuljetukset, kirjat, liikuntapalvelut, lääkkeet, majoituspalvelut, pääsyliput kulttuuri-, sirkus-, ja urheilutapahtumiin, elokuviin ja huvipuistoihin, Yleisradion valtion televisio- ja radiorahastosta saama määräraha, vähintään kuukaudeksi tilattujen aikakauslehtien myynnit	10 %
Vienti Suomen ulkopuolelle suuntautuvat tavarakuljetukset, Yleishyödyllisten yhteisöjen jäsenlehtien myynti, Kansainvälisessä liikenteessä käytettävien vesialusten ja kansainvälistä liikennettä harjoittavan yhtiön ilma-alusten myynti	0 %
Sairaanhoido, lääkärinhoito, hammashoido Sosiaalihuoltoon ja sosiaaliturvaan liittyvät palvelut Koulu- ja yliopisto-opetus, ammattikoulutus Rahoitus- ja vakuutuspalvelut (ei kuitenkaan tallelokeroiden vuokraus ja neuvontapalvelut) Arpajaiset ja rahapelit Esiintyvien taiteilijoiden palkkiot Kiinteistöjen sekä rakennusmaan myynti Julkiset hautauspalvelut	Vapautus

”Myynnistä suoritettavan veron peruste on vastike ilman veron osuutta, ellei 73 c §:ssä toisin säädetä. Vastikkeella tarkoitetaan myyjän ja ostajan väliseen sopimukseen perustuvaa hintaa, joka sisältää kaikki hinnannlisät”. (Arvonlisäverolaki1501/1993 7:73 §.) Vero lasketaan käytettävän verokannan mukaisena prosentiosuutena tästä veron perusteesta (Äärilä ym. 2013, 141). Arvonlisäveron laskeminen tapahtuu prosenttilaskun sääntöjä noudattaen. Sen suuruus lasketaan aina tuotteen tai palvelun verottomasta hinnasta. Hintaan lisättävä arvonlisäveron määrä saadaan selville, kun veron peruste eli veroton myyntihinta kerrotaan arvonlisäveroprosentilla. Tähän

veronperusteeseen sisältyvät myös kaikki hintalisät esimerkiksi kuljetus- tai postituslisät. Seuraavassa esimerkki verottomaan hintaan lisättävän arvonlisäveron määrän laskemisesta.

Esimerkki 1. Tuotteen veroton hinta on 100 euroa ja siihen sovellettava verokanta on yleinen arvonlisäverokanta 24 %. Arvonlisäveroa lisätään siis 24 % tuotteen hintaan. Laskutoimituksella $100 \cdot 24 / 100 = 24$ euroa, jolloin verolliseksi hinnaksi saadaan $100 + 24 = 124$ euroa.

Seuraavassa esimerkissä selvitetään tuotteen tai palvelun hintaan sisältyä arvonlisäveron määrä ja tuotteen veroton hinta. Sen määrä selviää kaavalla: verollinen hinta * sovellettava verokanta / (100+sovellettava verokanta).

Esimerkki 2.

Tuotteen verollinen hinta on 2000 euroa ja myös siihen sovelletaan yleistä 24 % verokantaa. Kaavan avulla saadaan selville veron määrä $2000 \cdot 24 / 124 = 387,10$ eli näin ollen veroton hinta on $2000 - 387,10 = 1612,90$ euroa. (Verohallinto 2013f, hakupäivä 21.11.2013.)

3 ARVONLISÄVEROTUKSEN TOIMITTAMINEN

Tässä luvussa käsitellään arvonlisäveroon liittyviä käytännön seikkoja, joita yritysten tulee toiminnassaan huomioida. Aluksi käydään läpi arvonlisäverovelvolliseksi rekisteröitymisen vaiheet ja siihen liittyvä byrokratia. Sitten käsitellään tarkemmin arvonlisäverolliseen kaupankäyntiin liittyvää vähennysoikeutta ja lopuksi käydään läpi veron ilmoittaminen ja maksamismenettelyt.

3.1 Rekisteröityminen arvonlisäverovelvolliseksi

Verohallinto on arvonlisäverotuksen toimivaltainen viranomainen, joka vastaa arvonlisäveron yleisen valvonnan lisäksi sen määräämisestä, palautuksesta, suorittamisen ja maksamisen valvonnasta sekä veronkannosta (Arvonlisäverolaki1501/1993 6:157 §). Osakeyhtiöiden ja osuuskuntien kohdalla sitä valvoo Verohallinnon yritysveroosasto ja Verotarkastusyksikkö (Äärilä ym. 2013, 551).

Arvonlisäverovelvollisuus koskee kaikkia, jotka harjoittavat liiketoiminnan muodossa tavaroiden tai palveluiden myyntiä. Tämä ei koske kuitenkaan vähäistä liiketoimintaa harjoittavia elinkeinonharjoittajia, joiden liikevaihto 12 kuukautta kestävä tilikauden aikana on korkeintaan 8500 euroa. Tähän liikevaihtoon luettavia myyntejä ovat kaikki tavaroiden ja palveluiden verolliset myynnit sekä verottomista myynneistä kiinteistön ja siihen kohdistuvien oikeuksien luovutus, rahoitus- ja vakuutuspalveluiden myynnit, yleishyödyllisten yhteisöjen jäsenlehtien painoksen myynti, vähintään kuukaudeksi tilattavien sanoma- ja aikakauslehtien tilausmyynti, kansainväliseen kauppaan liittyvät verottomat myynnit sekä verottomien vesialusten ja näihin liittyvien työsuoritusten myynti. Liikevaihto on siis edellä mainittujen tuotteiden asiakkailta perittyjen hintojen määrä. 8500 euron liikevaihdon rajan ylittyminen tulee arvioida etukäteen. Jos sen katsotaan ylittyvän, on tästä annettava Verohallinnolle rekisteröitymistä varten perustamisilmoitus. (Verohallinto 2010a, hakupäivä 23.11.2013.)

Arvonlisäverollista toimintaa harjoittavan yrityksen tulee antaa perustamisilmoitus jo ennen varsinaisen toiminnan aloittamista, jolloin yritys samalla lomakkeella rekisteröidään kauppa- tai säätiörekisteriin ja Verohallinnon rekistereihin. Y-lomakkeet on järjestetty paketeiksi yritysmuodoittain ja ne sisältävät kaikki tarvittavat lomakkeet liitteineen. Kaupparekisteriin

ilmoittautumisesta peritään käsittelymaksu, mutta Verohallintoon tehtävät ilmoitukset ovat aina maksuttomia. (Äärilä ym. 2013, 552.) Perustamisilmoitus lomakkeita on saatavissa sekä internetistä osoitteesta www.ytj.fi että Verohallinnon toimipisteistä ja ELY-keskuksista. Halutessaan elinkeinonharjoittaja voi kuitenkin ilmoittautua verovelvolliseksi, vaikka liikevaihdon raja ei ylittyisikään, tällä samaisella lomakkeella. (Verohallinto 2010a, hakupäivä 23.11.2013.) Y-lomakkeesta löytyy oma arvonlisäverovelvollisuutta käsittelevä kohtansa, jossa ilmoitetaan kaikki tarvittavat tiedot. Yleensä verovelvollisuuden alkamispäiväksi merkitään toiminnan tosiasiallinen alkamispäivä. (Äärilä ym. 2013, 552.) Verovelvolliseksi hakeutuja voidaan merkitä verovelvolliseksi korkeintaan siitä päivästä lukien, kun hakemus on saapunut Verohallintoon, maistraattiin, ELY-keskukseen tai patentti- ja rekisterihallitukseen (Verohallinto 2010a, hakupäivä 23.11.2013). Verohallinto ratkaisee ilmoituksen perusteella toiminnan arvonlisäverovelvollisuuden ja lähettää päätöksestä kirjallisen ilmoituksen. Rekisteri on julkinen ja jokainen voi tarkistaa yrityksen arvonlisäverovelvollisuuden yritystietojärjestelmästä. (Äärilä ym. 2013, 554.)

3.2 Arvonlisäveron vähennysoikeus

Arvonlisävero on niin sanottu joka portaan vero, eli sitä maksetaan kaikissa vaihdannan vaiheissa, mutta kuitenkin lopulliselle kuluttajalle vero määräytyy vain yhdenkertaisena riippumatta siitä, kuinka monta vaihdannan vaihetta se on läpikäynyt. Tämän mahdollistaa arvonlisäveron vähennysjärjestelmä. Sen tarkoituksena on estää veron kertaantuminen niissä tilanteissa, joissa tavara tai palvelu myydään verollisena eteenpäin liiketoiminnan muodossa. Vähennysoikeus on siis myönnetty vain verovelvollisille niissä tilanteissa, jolloin kyse on verollisista ostoista, joista myyjä on tilittänyt veron. Verovelvolliselle ostajalle arvonlisävero ei siis ole kustannus, vaan läpikuluerä.

Käytännössä siis vähennysoikeus tarkoittaa menettelyä, jossa verovelvollinen yritys vähentää myytyjen tuotteiden arvonlisäveroa tilittäessään tuotteiden ostohintaan sisältyneen arvonlisäveron määrän (Äärilä ym. 2013, 191). Vähennysoikeutta varten ostaja tarvitsee arvonlisäverosäännösten mukaan laaditun laskun, jossa on vaaditut laskumerkinnät (Salin 2013, 24). Jos vähennettävä vero on myynnin arvonlisäveroa suurempi, vero vähennetään muista kausiveroilmoituksella ilmoitettavista veroista ja jos tämän jälkeenkin saadaan vielä negatiivinen summa, on luvassa veronpalautusta. (Äärilä ym. 2013, 191.)

Käytännössä vähennysoikeuden soveltamiseen liittyy aina tiettyjä rajoituksia ja täysin puhtaasti kertautumatonta veroa ei verojärjestelmässämme tulla todennäköisesti koskaan saavuttamaan. Vähennysoikeutta on rajoitettu muun muassa yksityiseen käyttöön hankittujen hyödykkeiden osalta ja esimerkiksi marginaaliverotusta noudattavan elinkeinonharjoittajan kohdalla. (Kallio, Nielsen, Ojala, Sääsکیlahti 2013, 534.) Lisäksi rajoituksia on muun muassa edustustarkoitukseen käytettävissä hyödykkeissä ja erinäisissä kulkuvälineissä, kuten esimerkiksi henkilöautoissa, moottoripyörissä ja huvikäyttöön tarkoitetuissa vesialuksissa (Salin 2013, 25).

3.3 Arvonlisäveron ilmoittaminen ja maksaminen

Arvonlisävero on niin sanottu oma-aloitteinen vero, jonka määrän verovelvolliset ilmoittavat kuukausittain ja myös maksaminen tapahtuu oma-aloitteisesti ilman erillistä maksuunpanoa. Verohallinnolla on näiden verojen ilmoittamisen ja maksamisen valvontaan erityinen verotilijärjestelmä. (Äärilä ym. 2013, 29, 560.) Arvonlisäveron määrä ilmoitetaan kausiveroilmoituksella. Lomakkeella lasketaan yhteen ilmoitettujen verojen määrät, joista vähennetään vähennyskelpoiset verot. Kausiveroilmoitus annetaan kohdekausittain, joita ovat kuukausi, neljännesvuosi ja vuosi. Pidennetyt ilmoitusjaksot on tarkoitettu pienyrityksille. Neljännesvuosimenettelyä saa käyttää, kun liikevaihto on kalenterivuoden aikana korkeintaan 50 000 euroa ja kalenterivuosisimenettelyä kun se on korkeintaan 25 000 euroa.

Arvonlisäveron alarajahuojennukseen ovat oikeutettuja ne arvonlisäverorekisteriin rekisteröityneet elinkeinonharjoittajat, joiden liikevaihto kalenterivuoden aikana alittaa 22 500 euroa. Tilikautena pidetään aina kalenterivuotta. Alarajahuojennuksen määrä tulee merkitä viimeiselle vuoden aikana annettavalle kausiveroilmoitukselle. Lisäksi ilmoitukseen merkitään huojennukseen oikeuttavan liikevaihdon ja tilikaudelta tilitettävän veron määrä. Alarajahuojennuksen määrä lasketaan seuraavasta kaavasta.

KAAVA 1. Arvonlisäveron alarajahuojennuksen laskentakaava.

$$\frac{(\text{liikevaihto}-8500)*\text{tilitettävä vero}}{\text{tilitettävä vero} - 14\ 000}$$

Alarajahuojennus pienenee lineaarisesti, ja sitä ei enää saa liikevaihdon ylittäessä 22 500 euroa. Sitä ei myöskään anneta tilitettävän veron määrän ollessa negatiivinen, eli vähennysten määrä ylittää maksettavan arvonlisäveron määrän. Alarajahuojennus vähennetään

kausiveroilmoituksella ilmoitettavien verojen määrästä, ja negatiivinen loppusumma tarkoittaa, että luvassa on veronpalautusta. (Salin 2013, 17-19.)

Sähköisen kausiveroilmoituksen tulee olla perillä Verohallinnossa viimeistään kohdekaudelle määrätyn maksukuukauden 12. päivä ja paperisen ilmoitusten jo 7. päivä. Kausiveroilmoitus täytyy allekirjoittaa, ja allekirjoittajaksi soveltuu yrityksen edustaja, jolla on nimenkirjoitusoikeus, mutta se voidaan myös valtuuttaa esimerkiksi tilioimistolle. Ilmoituksen myöhästyessä Verohallinto perii myöhästymismaksun, joka on 1.1.2013 lähtien 15 % korkokannan mukainen ja kuitenkin vähintään viisi ja korkeintaan 15 000 euroa verolajilta. Ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönti aiheuttaa arvioverotuksen ja veronkorotuksen. Jos verovelvollinen ei ole määräaikaan mennessä lähettänyt kausiveroilmoitusta, tekee Verohallinto arvioverotuksen ja kehottaa antamaan ilmoituksen. (Verohallinto 2013i, hakupäivä 27.11.2013.)

Arvioverotus pyritään suorittamaan esimerkiksi ostojen, myyntipalkkioiden, palkkojen ynnä muiden sellaisten mukaisesti tai vertaamalla samalla toimialalla toimivaan samankokoiseen yritykseen. Ilmoittamisen laiminlyönnin lisäksi vero voidaan määrätä, kun verovelvollinen on ilmoittanut veronsa puutteellisesti tai on selvästi arvioinut verotuksen omaksi edukseen. Verohallinnon on määrättävä vero kolmen vuoden sisällä sen tilikauden päättymisestä, jolloin vero olisi pitänyt suorittaa. Näissä tilanteissa on myös selvitettävä, onko verovelvollinen toiminut vilpittömässä mielessä, jolloin tämä lasketaan verollisen eduksi. Tätä kutsutaan niin sanotuksi luottamuksensuojaksi. (Äärilä ym. 2013, 627-629.) Arvioverotuksen lisäksi laiminlyönnistä seuraa myös veronkorotusta, joka ei ole tuloverotuksessa vähennyskelpoinen erä (Verohallinto 2013h, hakupäivä 27.11.2013).

Sekä henkilö- että yritysasiakkaat maksavat kausiveroilmoituksella ilmoitetun summan Verotilille asiakaskohtaista viitenumeroa käyttäen (Verohallinto 2010a, hakupäivä 23.11.2013). Asiakas itse ei voi kohdentaa maksuja tietyille veroille, vaan asiakas maksaa kaikkien maksujen yhteissumman, ja Verohallinto kohdentaa ne eri veroille ensimmäisenä erääntyvästä alkaen. Yleinen eräpäivä on kuukauden 12. päivä, ja jos tämä päivä ei ole pankkipäivä, siirtyy eräpäivä sitä seuraavalle pankkipäivälle. Tosin ne arvonlisävelvolliset, joiden kohdekausi on kalenterivuosi, maksavat veronsa vasta helmikuun viimeinen päivä. Etukäteen maksaminen on myös mahdollista, jolloin maksaja saa korkohyvitystä. (Verohallinto 2013h, hakupäivä 27.11.2013.) Maksamatta jääneestä verosta peritään niin ikään viivästyskorkoa, joka vastaa vuonna 2013 8 % vuotuista korkoa, ja sitä peritään eräpäivää seuraavasta päivästä varsinaiseen maksupäivään.

Veron katsotaan maksetuksi, kun se on maksettu käteisenä rahalaitokseen tai erikseen säädettyyn maksupaikkaan, tai kun se on veloittunut maksajan tililtä. (Äärilä ym. 2013, 635.) Maksujen siirtyminen Verohallintoon kestää 1-2 päivää ja verotilille se merkitään 2-3 päivän kuluttua maksamisesta. Kuitenkin maksu luetaan hyväksytyksi heti maksupäivästä alkaen. (Verohallinto 2013h, hakupäivä 27.11.2013.)

3.4 Laskuvaatimukset

Laskut ovat liiketoiminnassa tärkeitä asiakirjoja, joilla on myös suuri merkitys arvonlisäverojärjestelmässä. Ne sisältävät sovellettavaan arvonlisäveromenettelyyn liittyvän informaation, ja niiden avulla viranomaiset voivat valvoa verotusta. Ne antavat myös tiedon myynnin arvonlisäverosta ja määrittelevät ostajan oikeuden vähennykseen. Euroopan unionissa on yhtenäiset vaatimukset arvonlisäveron käsittelemisestä laskutuksessa. (Äärilä ym. 2013, 586.)

Laskutusta koskevat säännökset koskevat vain verollista ja nollaverokannan alaista myyntiä toiselle elinkeinonharjoittajalle tai oikeushenkilölle. Laskutussäännöksissä on kerrottu muun muassa laskun käsitteestä, laskujenantovelvollisuudesta, vaadittavasta tietosisällöstä, sähköisestä laskutuksesta ja laskujen säilyttämisestä. (Tomperi 2011, 297.) Lasku laaditaan sen valtion säännösten mukaan, jossa tavaran luovutus tai palveluiden suoritus tapahtuu. Siltä osin, kun on kyse käännetyn verovelvollisuuden alaisesta myynnistä, sovelletaan myyjän jäsenvaltion laskutussäännöksiä. Tämä koskee myös EU:n ulkopuolista kaupankäyntiä. (Äärilä ym. 2013, 586-587.) Laskuina pidetään myös varsinaisten laskujen lisäksi laskunomaisia tositteita, ja ne voivat koostua useasta asiakirjasta, jolloin laskussa voidaan viitata muiden asiakirjojen sisältämiin tietoihin esimerkiksi myytävästä tuotteesta. Myyjän tulee toimittaa myös lasku tehdyistä oikaisueristä ja korvauksista, jotka muuttavat alkuperäistä laskutusta, kuten esimerkiksi alkuperäisen laskun virheestä tai hinnan muutoksista. Voidaan myös sopia, että ostaja laatii laskun, mutta se täytyy aina hyväksyttävä myyjällä. Lasku voidaan tehdä paperimuotoiseksi tai sähköiseen muotoon vain siinä tapauksessa, että vastaanottaja siihen suostuu. (Tomperi 2011, 297.)

Verollisten tai nollaverokannan alaisille laskuille on omat pakolliset sisältövaatimuksensa. Laskusta tulee käydä ilmi sen antamispäivä ja sen yksilöivä juokseva tunnistus. Tavaroiden toimituspäivä tai palvelun suorituspäivä tulee ilmoittaa laskulla, jos se on tiedossa ja on eri kuin laskun antamispäivä. Siitä tulee aina löytyä sekä ostajan että myyjän nimet ja täydelliset

osoitetiedot. Lisäksi tulee ilmoittaa myyjän arvonlisäverotunniste ja ostajan vastaava paitsi jos kyseessä on käännetyn verovelvollisuuden alainen kauppa. Laskusta tulee ilmetä myytyjen tavaroiden määrä ja luonne sekä palveluiden osalta niiden laajuus ja luonne. Myös veron perusteet, käytetyt verokannat ja veron määrä euroissa tulee olla näkyvillä ja samoin mahdolliset alennukset ja hyvitykset. Verottomuuden peruste tulee myös ilmetä laskulla esimerkiksi merkinnällä ”ALV 0 % veroton myynti yhteisön ulkopuolelle”. Jos kyseessä on jotain aiempaa laskua oikaiseva tai korjaava lasku, tulee laskulla olla viittaus tähän. (Tomperi 2011. 298-299.)

Suomessa harjoitettavan liiketoiminnan verolliset tai palautukseen oikeuttavat osto- ja myyntilaskut on säilytettävä. Ulkomaankaupassa säilytysvelvollisuus koskee ostolaskuja ulkomaalla harjoitettavasta toiminnasta ja niistä ostolaskuista, joista verovelvollisuus määräytyy käännetyn verovelvollisuuden perusteella. Muu laskuihin liittyvä tosit materiaali on niin ikään säilytettävä. Laskut tulee säilyttää muuttumattomina ja lukukelpoisina, ja tarvittaessa niiden täytyy olla saatavissa kirjallisessa muodossa. Säilytysaika on vähintään kuusi vuotta tilikauden päättymisestä. Laskut täytyy säilyttää Suomessa tai ulkomailla silloin, jos laskut on tallennettu siten, että niihin on jatkuva reaaliaikainen yhteys eikä ulkomaalaisella elinkeinonharjoittajalla ole täällä kiinteää toimipaikkaa. (Äärilä ym. 2013, 597.)

4 TAVAROIDEN JA PALVELUIDEN ARVONLISÄVEROTUS

Tavaroiden ja palvelujen kansainvälisessä kaupassa on perussääntönä, että vero maksetaan siinä maassa, missä kulutus tapahtuu. Tämä siis käytännössä tarkoittaa sitä, että myynti ja vienti ulkomaille ovat verottomia, ja ostot ulkomailta taas verollisia. EU:n myyntimaasäännösten mukaan määräytyy se, minkä maan verolainsäädäntöä yhteisökauppaan sovelletaan. Kotimaan kaupassa, jos myynti tapahtuu Suomen rajojen sisällä, sovelletaan Suomen verolakeja ja vero tilitetään Suomeen. Kansainvälisessä kaupassa myyntimaana pidetään sitä valtiota, jossa tavara sijaitsee kaupantekohetkellä. Jos tavarankuljetus alkaa Suomesta, sovelletaan Suomen verolakeja, joiden mukaisesti myynti voi olla veroton yhteisö- tai vientimyynti. Näin ollen, jos tavara ei käy kaupanteon aikana Suomessa, sovellettavaksi tulevat sen maan verolait, jonka alueella myytävä tavara sijaitsee, vaikka kaupan molemmat osapuolet olisivatkin suomalaisia. (Ääriä ym. 2013, 243-244.)

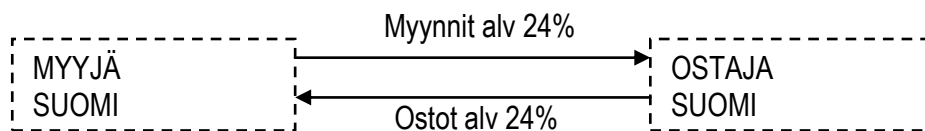
Lähtökohtana on se, että valtiot voivat verottaa vain niiden omalla alueella tehtäviä kauppia ja tavarankuljetuksen tai palvelun myyntimaa on ratkaisevassa asemassa. Ulkomaankauppaa harjoittavan yrityksen tulee selvittää ostoihin ja myynteihin liittyvät arvonlisäverokäytännöt ja esimerkiksi se, vaatiiko kaupankäynti kotimaiselle elinkeinonharjoittajalle rekisteröitymistä arvonlisäverovelvolliseksi Suomen lisäksi myös jossain toisessa maassa. (Verohallinto 2011c, hakupäivä 2.12.2013.) Arvonlisäverovelvollinen voi käydä toiminnassaan kolmea erilaista kauppaa: kotimaan kauppaa, yhteisökauppaa eli EU:n alueen sisällä tapahtuvaa kauppaa ja varsinaista ulkomaankauppaa EU:n ulkopuolisten kauppakumppaneiden kanssa (Tomperi 2011, 275). Seuraavassa käsitellään näitä kaupankäynnin muotoja ja tarkastellaan niiden vaikutusta arvonlisäveron käsittelyyn.

4.1 Kotimaankauppa

Arvonlisäveroa maksetaan Suomessa liiketoiminnan muodossa harjoitettavasta tavaroiden ja palveluiden myynnistä, tavaroiden maahantuonnista ja yhteisöhankinnasta (Arvonlisäverolaki 1993/1501 1:1 §). Kotimaan kaupan arvonlisäveromenettely noudattaa suurelta osin niitä periaatteita, joita edellä on lueteltu. Kun kaupankäynti tapahtuu Suomen alueella, sovellettavaksi tulevat Suomen arvonlisäverolait ja vero tilitetään Suomeen. Myyntimaan ratkaisevat erityiset myyntimaasäännökset, jotka eroavat tavaroiden ja palveluiden osalta jonkin verran toisistaan, ja

joita käsitellään tarkemmin myöhemmin. Pääsääntöisesti kuitenkin, jos liiketoimi tapahtuu Suomessa, siihen sovelletaan Suomen arvonlisäverolakeja ja verovelvollinen on myyjä. Myyjän kotipaikalla ei siis ole tässä tapauksessa merkitystä, ja kyseisten lakien mukaisesti myös ulkomaalaiset ovat verovelvollisia Suomessa tapahtuvasta myynnistä. Vastaavasti suomalainen yritys ei suorita veroa Suomeen ulkomailla tapahtuvasta myynnistä. (Äärilä ym. 2013, 32, 244.)

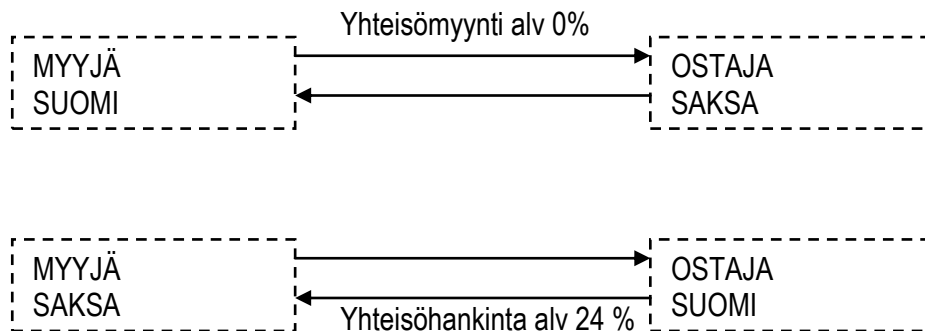
Tavaran tai palvelun verottomaan hintaan lisätään Suomen arvonlisäverokannan mukainen prosenttiosuus arvonlisäveroa ja verovelvollinen ostaja on vähennysoikeuden nojalla oikeutettu vähentämään tämän veron eteenpäin myytävistä hyödykkeistä. Kuluttaja maksaa veron ja myyjä tilittää sen lopuksi valtiolle. (Verohallinto 2013e, hakupäivä 20.11.2013). Kyseistä tilannetta on vielä havainnollistettu seuraavan kuvion (KUVIO 1.) avulla.

KUVIO 1. Suomalaisen elinkeinonharjoittajan arvonlisäveron käsittely verovelvollisten välisessä kotimaankaupassa.

4.2 Kauppa yhteisön alueella

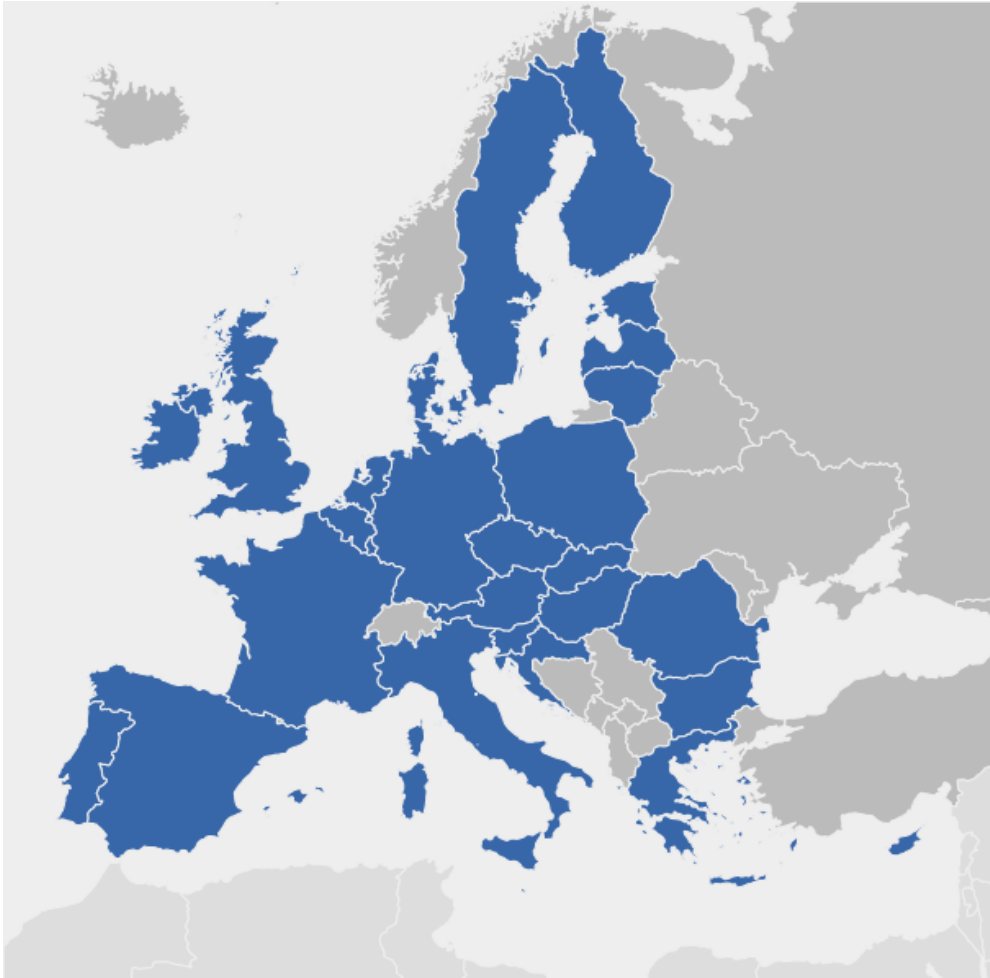
Euroopan unionin alueen arvonlisävelvollisten yhteisöjen ja yritysten sekä kansalaisten välistä kauppaa kutsutaan yhteisökaupaksi. Yhteisön alueella käytävää kauppaa säätelevät eri säännökset kuin sen ulkopuolisiin maihin käytävää kauppaa. (Tomperi 2011, 275.) Tavaran myynti toiselle yhteisön jäsenelle Suomesta on yleensä verotonta ja näin ollen verovelvollinen yhteisökaupasta on ostaja. Edellytyksenä on, että tavara kuljetetaan toisen jäsenvaltion alueelle ja ostaja on rekisteröitynyt arvonlisävelvolliseksi jossain muussa maassa. (Verohallinto 2011c, hakupäivä 2.12.2013.) Tätä yhteisömyynnin perustapausta havainnollistaa seuraava kuvio.

KUVIO 2. Suomalaisen elinkeinonharjoittajan arvonlisäveron käsittely yhteisökaupassa.

Suomi liittyi Euroopan unioniin vuonna 1995, mikä toi mukanaan omat säännöksensä myös arvonlisäveron osalta, ja Suomi tuli osaksi EU:n sisämarkkinoita (Äärilä ym. 2013, 27). EU:n yksi perusajatuksista oli ihmisten ja tavaroiden vapaa liikkuvuus, josta sovittiin vuonna 1987 niin kutsutussa Valkoisessa kirjassa, ja se toteutettiin vuonna 1993, kun jäsenvaltioiden väliset tullit poistuivat. Jäsenvaltioiden välillä ei siis enää raja- tai tullimuodollisuuksia, ja näin maahanviennistä tai – tuonnista ei tilitetä valtioiden rajoilla arvonlisäveroa. (Tomperi 2011, 275.)

Euroopan Unioniin kuuluu tällä hetkellä 27 jäsenvaltiota, jotka ovat nähtävissä seuraavasta kartasta. Arvonlisäveroalue kuitenkin poikkeaa hieman valtioiden rajoista, ja sen ulkopuolelle jäävät muun muassa Espanjalle kuuluvat Kanariansaaret, Britannian Kanaalisaaret ja esimerkiksi Monacon kaupankäynti käsitellään Ranskaan kuuluvana. (Äärilä ym. 2013, 262.) Ahvenanmaa on Manner-Suomeen ja muuhun unionin alueeseen verrattuna kolmannen maan asemassa, ja sitä koskevat samat säännökset kuin muussakin yhteisön ulkopuolisessa kaupassa. (Tomperi 2011, 284.)

KUVIO 3. Euroopan Unioni kartalla (Eurooppatiedotus 2013, hakupäivä 9.12.2013).

Yhteisön alueella arvonlisäverotuksen osalta tavoitteena on niin sanottu alkuperämaan verotus, jossa jäsenvaltiossa toimiva ostaja voisi vähentää hankintaan lisätyn arvonlisäveron samoin kuin kotimaan kaupassakin. Tämä kuitenkin vaatisi tarkkaa valtioiden välistä selvitysmenettelyä, jotta vero voitaisiin kohdistaa hyödykkeen lopulliseen kulutusmaahan. Vielä toistaiseksi tällainen menettely ei ole käytännössä mahdollista, ja väliaikaisena ratkaisuna käytetään tämän ja niin sanotun määränpäämaaperiaatteen yhdistelmää. Määränpäämaaperiaatteessa arvonlisävero maksetaan yleensä siihen maahan, johon tavara myydään, eli määränpäämaahan. (Äärilä ym. 2013, 261.) Edellytyksenä on se, että toimijat ovat eri jäsenvaltioissa ja ostajalla on oman maansa arvonlisäverotunnus, ja lisäksi tavara kuljetetaan toisen valtion alueelle. Ostaja on siis verovelvollinen, koska kulutus tapahtuu hänen maansa alueella. Vähennysoikeuden takia veronmaksuvelvollisuus toteutuu yhteisökaupoissa kuitenkin vain harvoin. Edellä mainitut periaatteet eivät toteudu tilanteessa, jos ostaja ei ole arvonlisäverovelvollinen eli esimerkiksi

tavallinen kuluttaja. Tällöin myyjä tilittää verollisen myynnin omaan maahansa. (Tomperi 2011, 275–276.) Seuraavassa taulukossa on esitelty eri jäsenmaissa sovellettavat arvonlisäverokannat.

TAULUKKO 2. Arvonlisäverokannat EU-maissa (Suomen Yrittäjät 2013, hakupäivä 18.12.2013.)

Maa	Normaaliverokanta	Alennetut verokannat
Alankomaat	19 %	6 %
Belgia	21 %	6 %, 12 %
Bulgaria	20 %	7 %
Espanja	18 %	4 %, 8 %
Irlanti	21 %	4,8 %, 13,5 %
Iso-Britannia	20 %	5 %
Italia	20 %	4 %, 10 %
Itävalta	20 %	10 %, 12 %
Kreikka	23 %	5,5 %, 11 %
Kypros	15 %	5 %, 8 %
Latvia	22 %	12 %
Liettua	21 %	5 %, 9 %
Luxemburg	15 %	3 %, 6 %, 12 %
Malta	18 %	5 %
Portugali	23 %	6 %, 13 %
Puola	23 %	5 %, 8 %
Ranska	19,6 %	2,1 %, 5,5 %
Romania	24 %	5 %, 9 %
Ruotsi	25 %	6 %, 12 %
Saksa	19 %	7 %
Slovakia	20 %	10 %

Slovenia	20 %	8,5 %
Suomi	24 %	10 %, 14 %
Tanska	25 %	-
Tšekki	20 %	10 %
Unkari	25 %	5 %, 18 %
Viro	20 %	9 %

Jäsenvaltioiden veroviranomaisten täytyy saada tiedot rajan yli liikkuvista yhteisökaupoista, jotta myyntien verottomuus ja hankintojen verollisuus saataisiin toteutettua kotimaan verotuksessa. Verovelvollisen tulee ilmoittaa myös yhteisökauppaan sisältyvä arvonlisävero kausiveroilmoituksella. VIES-järjestelmä (Value added tax Information Exchange System) valvoo yhteisön sisäistä arvonlisäverotusta. Tässä järjestelmässä on tiedot kaikista jäsenmaiden verovelvollisista ja niiden ilmoittamista muihin jäsenvaltioihin kohdistuneista myynneistä ja asiakkaista. Kunkin jäsenvaltion viranomaiset siis voivat järjestelmän avulla selvittää yhteisöhankinnat ja verrata näitä kausiveroilmoituksella ilmoitettuihin tietoihin. (Tomperi 2011, 276.) Kaikki ilmoitustiedot on tärkeä pitää ajan tasalla ja oikeellisina, jolloin vältetään turhalta selvitystyöltä, sillä järjestelmä on luotu turvaamaan kaikkien verovelvollisten yritysten etua ja oikeudenmukaista kilpailua (Verohallinto 2013g, hakupäivä 9.12.2013).

Valvontaa varten jokaisella verovelvollisella on oma arvonlisäverotunnisteensa, joka muodostuu maatunnuksesta ja y-tunnuksesta ilman väliviivaa. Suomalaisen elinkeinoharjoittajan, jonka y-tunnus on 0001122-3, arvonlisäverotunniste olisi FI001122. (Holopainen 2009, 93.) Luonnollisilla henkilöillä ei tietenkään ole olemassa olevaa y-tunnusta, joten Verohallinto antaa tarvittaessa samanmuotoisen tunnisteiden. Tullimuodollisuuksien puuttuessa ei yhteisökaupassa liikkuvista tavaroista saada tietoja tullausasiakirjoista, joten tiedot kootaan verovelvollisilta. EU:n sisäkaupan tilastointijärjestelmään (INTRASTAT) annetaan kuukausittain tiedot tavaroiden tuonnista ja viennistä yhteisön alueella. Kyseessä on siis nimenomaan tavarakauppa, eikä palveluita ilmoiteta tähän järjestelmään. Käytännössä nämä tiedot ilmoittaa verovelvollisen puolesta yleensä huolintaliike. Vähäisestä toiminnasta, jolloin tuonnin arvo on alle 275 000 euroa ja viennin alle 500 000 euroa vuodessa, ei ilmoitusvelvollisuutta ole. (Tomperi 2011, 276–277.)

4.2.1 Tavaroiden yhteisömyynti

Kun puhutaan tavaroiden yhteisömyynnistä, tavaroilla tarkoitetaan aineellista esinettä sekä energiahyödykkeitä kuten sähkö, kaasu, lämpö- ja jäähdytysenergia. Palvelut taas ovat kaikkea muuta, mitä voidaan liiketoiminnan muodossa myydä. (Arvonlisäverolaki 1501/1993 3:17 §). ”Yhteisömyynnillä tarkoitetaan irtaimen esineen myyntiä, jos myyjä, ostaja tai joku muu heidän puolestaan kuljettaa esineen ostajalle Suomesta toiseen jäsenvaltioon.” Ostajan tulee siis olla jossain muussa jäsenvaltiossa toimiva arvonlisävelvollinen elinkeinonharjoittaja tai muu oikeushenkilö. Toiseksi tavara pitää kuljettaa Suomesta toiseen jäsenvaltioon, jotta myynti lasketaan yhteisömyynniksi. (Arvonlisäverolaki 1501/1993 6:72b §.) Kuljetuksen kohdalla ei siis ole merkitystä, mikä taho tavarat kuljettaa, mutta se täytyy pystyä tarpeen tullen todentamaan esimerkiksi rahtiasiakirjoilla tai kuljetusliikkeen laskulla (Tomperi 2011, 277). Kotimainen myyjä voi kuitenkin toimittaa tavarat toiselle kotimaiselle elinkeinonharjoittajalle työsuoritusta, esimerkiksi viimeistelyä tai muutostöitä, varten ennen sen kuljettamista toiseen yhteisömaahan, ja myynti lasketaan silti yhteisömyynniksi (Arvonlisäverolaki 1501/1993 6:72b §).

Yhteisömyynti on verotonta ja näin ollen myyjä ei tilitä myynnistä veroa ja lähettää laskun ilman arvonlisäveroa. Laskuun tulee merkitä, sekä myyjän oma että ostajan alv-tunnus, eli toiselta nimeltään VAT-tunnus, arvonlisäverovelvollisuuden osoittamiseksi. Tunnukset voi tarkistaa EU-komission internetsivuilta osoitteesta http://ec.europa.eu/taxation_customs/vies/ ja lisäksi niitä voi kysellä sähköpostitse Verohallinnolta. (Äärilä ym. 2013, 263.) Jos ostajalla ei ole VAT-tunnusta, tulee myynnistä verollista. Yhteisömyynniksi lasketaan myös tilanteet, jossa tavara toimitetaan toiseen EU-maahan, ja lasku taas toiseen. Esimerkiksi tavarat toimitetaan suoraan Ruotsiin, mutta myyjä laskuttaa espanjalaista asiakasta. Yhteisömyyntiä ei kuitenkaan ole tilanne, jossa laskutetaan EU:n ulkopuolista toimijaa tai yritystä, jolla on ainoastaan Suomen arvonlisäverotunnus. Suomen rajojen sisällä tapahtuva tavarat kuljetus ei myöskään ole yhteisömyyntiä, vaikka siitä laskutettaisiinkin toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevaa ostajaa. Yrityksen oman liikeomaisuuden siirto lasketaan yhteisömyynniksi silloin, kun myyjä on rekisteröitynyt arvonlisäverovelvolliseksi myös siinä maassa, johon tavarat toimitetaan. (Tomperi 2011, 277-278.)

Yhteisömyynnin arvo määräytyy samoin kuin kotimaan myynnin veron peruste, eli se on koko ostajalta peritty arvo sisältäen myös erilaiset lisät, esimerkiksi kuljetuskustannukset, silloin kun myyjä veloittaa ne ostajalta. Sen sijaan viivästys- ja perintämaksut eivät kuulu myynnin arvoon.

Pääsääntöisesti yhteisömyynnit kohdistetaan kirjanpidossa toimituskuukautta seuraavalle kuukaudelle ja uusien laskutussäännösten myötä lasku tulee lähettää viimeistään toimitusta seuraavan kuukauden 15. päivään mennessä. Jos myynnin veloitus on tapahtunut ulkomaanvaluutassa, tulee se muuntaa raportointia varten euroiksi joko viimeisimpään tavarantoimitusta seuraavan kuukauden 15. päivän myyntikurssiin tai aikaisemman laskutusajankohdan kurssiin. (Äärilä ym. 2013, 265-266.)

Vaikka tavaroiden yhteisömyynti on yleensä verotonta, on myyjällä silti oikeus vähennysoikeuden mukaisiin verovähennyksiin liiketoimintaansa varten tehdyistä ostoista. Yhteisömyynnit ilmoitetaan kausiveroilmoituksella omassa kohdassaan. Lisäksi niistä on annettava kuukausittainen yhteenvetoilmoitus EU:n alueen kaupan seuranta varten, jonka laiminlyönnistä Verohallinto voi määrätä maksun. Siihen merkitään jokaisen asiakkaan arvonnisäverotunnukset ja myynnit eriteltyinä. Ilmoitettavia kauppatahtumia ovat niin yhteisömyynnit kuin sellaiset palvelumyynnit, joista ostaja on verovelvollinen omassa maassaan. Lisäksi mainitaan kolmikantakauppa ja oman liikeomaisuuden siirrot toiseen jäsenvaltioon liiketoimintaa varten. (Tomperi 2011, 279-280.)

4.2.2 Tavaroiden yhteisöhankinta

”Tavarantoimituksen yhteisöhankinnalla tarkoitetaan irtaimen esineen omistusoikeuden vastikkeellista hankintaa, jos myyjä, ostaja tai joku muu heidän puolestaan kuljettaa esineen ostajalle jäsenvaltioon toiseen.” (Arvonnisäverolaki 1501/1993 3:26a §.) Ostajan tulee olla arvonnisäverovelvollinen, ja hankintojen tulisi noudattaa käänteisesti samoja periaatteita, kuin miten ne myyntimaassa käsitellään yhteisömyynteinä. Yhteisöhankinnat ovat verollisia, ja siinä sovelletaan määränpäämaaperiaatetta, eli tavara verotetaan sen maan arvonnisäverokantojen mukaisesti, minne se toimitetaan. Yhteisöhankinnat ovat verottomia niissä tilanteissa, jolloin tavarantoimituksen maahantuonnistakaan ei olisi suoritettava veroa. Nämä tavarat on lueteltu arvonnisäverolain 94 §:ssä. Myöskään kausiveroilmoitukselle ei tällöin merkitä yhteisöhankintoihin sisältyvän veron määrää. Yhteisöhankinnan sääntöjä sovelletaan myös elinkeinonharjoittajan toimittamaan liikeomaisuuden siirtoon, jossa omaisuutta siirretään Suomeen liiketoiminnan harjoittamista varten. (Verohallinto 2010b, hakupäivä 13.3.2014.)

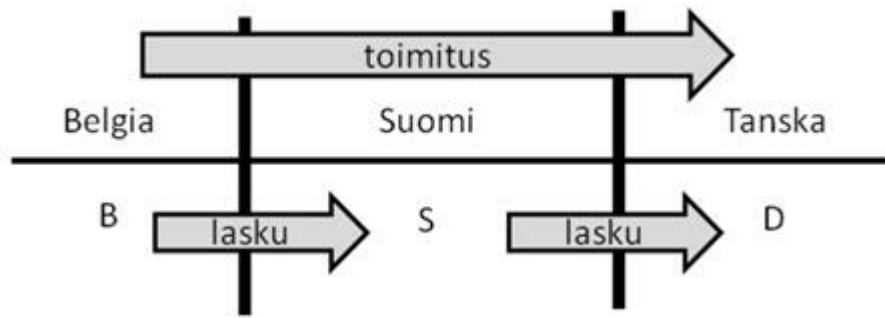
Tavarantoimituksen yhteisömyynti katsotaan siis tehdyksi Suomessa, jos kuljetus päättyy täällä. Ostajan kotimaa ei siis välttämättä ole olennainen, jos tavara kuljetetaan jonkin toisen jäsenvaltion

alueelle. Tämä yleensä aiheuttaa ostajalle velvollisuuden rekisteröityä arvonlisäverovelvolliseksi tässä määränpäämaassa. Kuitenkin, jos ostaja on käyttänyt Suomen arvonlisäveronumeroa, on hankinta verollinen, vaikka kuljetus loppuu toiseen jäsenvaltioon, paitsi niissä tilanteissa, jossa ostaja osoittaa, että tavara on verotettu kuljetuksen päättymisvaltiossa. Verovelvollisuuden euromääräinen raja yhteisöhankinnoissa on 10 000 euroa kalenterivuodessa. Tämän alle jäävät yhteisöhankinnat eivät siis vaadi rekisteröitymistä arvonlisäverovelvolliseksi, ja tällainen toimija saa verollisen laskun. (Äärilä ym. 2013, 272-273.)

Yhteisöhankinnoista ei vähennysoikeuden nojalla makseta veroa silloin, kun hankinta on tehty verollista liiketoimintaa varten eteenpäin myytäväksi tai käyttöomaisuudeksi. Kirjanpidollisesti arvonlisävero merkitään velaksi, koska veroa ei vielä ole maksettu. Yhteisöhankinnat on ilmoitettava Verohallinnolle kausiveroilmoituksella joka kuukausi. Ilmoitukseen merkitään erikseen yhteisöhankintojen summa sekä niihin kuuluvan veron määrä. (Tomperi 2011, 281.) Yhteisöhankinnat tulee ilmoittaa kausiveroilmoituksella myös siinä tapauksessa, ettei maksettavaa veroa jäisi jäljelle vähennyksien jälkeen (Verohallinto 2010b, hakupäivä 13.3.2014).

4.2.3 Kolmikantakauppa

Kolmikantakauppa on yhteisökaupan muoto, jossa osapuolina ovat kolme eri jäsenmaissa sijaitsevaa kauppakumppania. Tässä esimerkiksi kauppakumppanit B, S ja D hoitavat yhteisökaupan niin, että lasku kulkee B:ltä S:n kautta D:lle, mutta tavara siirtyy suoraan viimeiselle ostaja D:lle. Tavara siis myydään kaksi kertaa peräkkäin niin, että esimerkiksi Belgiassa sijaitseva myyjä B toimittaa tavaran suoraan toiselle ostajalle D Tanskaan, mutta laskuttaa kaupasta suomalaista ensimmäistä ostajaa S:ää, joka taas laskuttaa jälleen D:tä. Kolmikantakaupan säännökset ovat siis erikoistapauksia, joilla voidaan sivuuttaa tilanne, jossa S:n täytyisi rekisteröityä arvonlisäverovelvolliseksi ostajan D kotimaassa Saksassa, ja näin kaupankäynti yksinkertaistuu.

KUVIO 4. Kolmikantakauppa. (Verohallinto 2014k, hakupäivä 30.1.2014).

Arvonlisäveron tilitys tapahtuu esimerkissä seuraavasti: B tekee normaalisti verottoman yhteisömyynnin ja lähettää S:lle verottoman laskun. Kuitenkin tässä tapauksessa S ei ole verovelvollinen, vaan hän siirtää verovelvollisuuden lopulliselle ostaja D:lle. B ei koskaan vastaanota tavaroita, vaan lähettää edelleen laskun, johon merkitsee oman ja D:n arvonlisäverotunnuksen ja merkinnän kolmikantakauppatilanteesta. Näin S:n ei tarvitse rekisteröityä arvonlisäverovelvolliseksi Tanskassa. B toimittaa tuotteet suoraan D:n toimipisteeseen Tanskaan ja D:llä on veron vähennysoikeus, jos tavarat on ostettu liiketoimintaa varten. (Tomperi 2011, 278-279.)

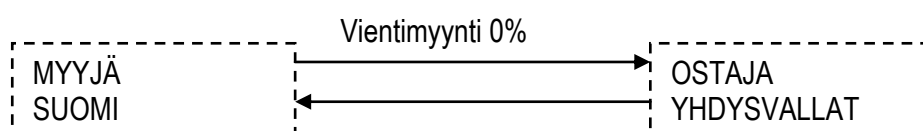
Seuraavassa taulukossa on myös esitelty, miten arvonlisäveron ilmoittaminen ja muut käytännöt toimivat edellisen esimerkin mukaisesti kolmikantakauppatilanteessa. Tässä siis toimija B on tavarantoimittajan ensimmäinen myyjä ja toimittaja. S on ensimmäinen ostaja ja myy tavarantoimittajalle eteenpäin. D vastaanottaa tavarantoimittajan lopullisen laskun kaupasta. Taulukossa on kerrottu, miten suomalaisen arvonlisäverovelvollisen tulee toimia kaupan eri osapuolten asemassa. (Verohallinto 2014k, hakupäivä 30.1.2014.)

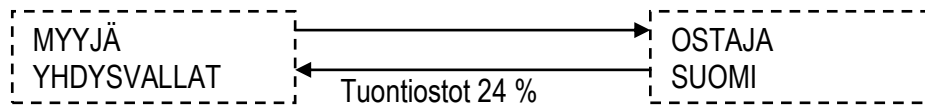
TAULUKKO 3. Kolmikantakaupasta tehtävät ilmoitukset ja merkinnät. (Verohallinto 2014k, hakupäivän 30.1.2014).

B täyttää:	S täyttää:	D täyttää:
Kausiveroilmoitus	Kausiveroilmoitus	Kausiveroilmoitus
<ul style="list-style-type: none"> EU-tavaramyynnit: myyntihinta B:lle 	<ul style="list-style-type: none"> Ei merkintöjä 	C tekee Suomessa verollisen yhteisöhankinnan ja ilmoittaa:
Yhteenvetoilmoitus	Yhteenvetoilmoitus	<ul style="list-style-type: none"> Tavaraostot muista EU-maista: ostohinta B:ltä
<ul style="list-style-type: none"> Myyntihinta B:lle 	<ul style="list-style-type: none"> Myyntihinta C:lle, C:n alv-numero, maatunniste ja kolmikantakoodi 	<ul style="list-style-type: none"> Vero tavaraostoista muista EU-maista
Laskuun A:n ja B:n alv-numerot	Laskuun B:n ja C:n alv-numerot	<ul style="list-style-type: none"> Kohdekauden vähennettävä vero (jos hankinta vähennykseen oikeuttavaan käyttöön)

4.3 Kauppa yhteisön ulkopuolella

Arvonlisäverotuksessa käsitteet vienti ja tuonti liitetään yhteisön ulkopuoliseen kaupankäyntiin. Vienti on tavaroiden myyntiä EU:n alueen ulkopuolelle, ja tuonti taas tavaraostoja yhteisön ulkopuolelta. Palveluiden ulkomaankauppaa koskevat omat säännöksensä. (Verohallinto 2011d, hakupäivä 20.1.2014.) Jos tavara on myyty Arvonlisäverolain 5 luvun mukaisesti jossain muualla kuin Suomessa, veroa ei tilitetä Suomeen. Ulkomaankauppaa harjoittavilla on kuitenkin oikeus vähennysoikeuden nojalla vähentää tuotantohankintoihin liittynyt arvonlisävero. (Kallio ym. 2013, 361.) Myynti yhteisön ulkopuolelle on verotonta vientiä siinä tapauksessa, että tavara on viety Suomen tullialueen ulkopuolelle viranomaisten valvonnassa. Todisteena tästä on vientitavaran tullausilmoitus. Maahantuonnin yhteydessä tulliviranomaiset perivät arvonlisäveron yhteisön alueella toimivalta ostajalta. (Tomperi 2011, 283, 285.)

KUVIO 5. Suomalaisen elinkeinonharjoittaja arvonlisäveron käsittely yhteisön ulkopuolisessa verovelvollisten välisessä kaupankäynnissä.

4.3.1 Vienti yhteisön ulkopuolelle

Vienti yhteisön ulkopuolelle on verotonta, kun myyjä, tai joku hänen puolestaan kuljettaa tavarán yhteisön ulkopuolelle tulliviranomaisten valvonnassa, ja tästä ovat todisteena asianmukaiset asiakirjat (Tomperi 2011, 283). Arvonlisäverolain 70 §:ssä on hyvin tarkasti määritelty edellytykset, jolloin myynti lasketaan verottomaksi vientimyynniksi. Kuljetuksesta voi huolehtia myyjä itse, tai se voidaan toimeksiantaa itsenäiselle kuljetusliikkeelle, joka tällöin laskuttaa myyjää. Kun ostaja huolehtii itse rahdin kuljetuksesta, on tavara vietävä kuljetusliikkeen toimeksiantona välittömästi yhteisön ulkopuolelle myyjän toimipaikasta, jotta peruste verottomuudelle voidaan säilyttää (Arvonlisäverolaki 1501/1993 6:70.1-2 §). Ainoastaan ulkomaalainen ostaja, jolla ei ole Suomen arvonlisäverotunnusta, voi noutaa tavarán itse ostajan toimipaikasta, jotta verottomuuden peruste säilyy. Tällöinkin tavara on kuljetettava välittömästi yhteisön ulkopuolelle ja ostajan tulee olla elinkeinonharjoittaja. Kuten yhteisömyyntienkin kohdalla, toimitus rahtiyhtiön kautta katsotaan myös verottomaksi myynniksi siinä tapauksessa, että tavara toimitetaan ostajan toimeksiannosta rahtityöntekijälle työsuoritusta varten ja kuljetetaan sieltä suoraan yhteisön ulkopuolelle. (Äärilä ym. 2013, 246-247.)

Vientimyynnissä sen verottomuuteen ei kuitenkaan vaikuta se, kuka tavarán ostaa, vaan nimenomaan kuljetuksen täytyy päättyä yhteisön rajojen ulkopuolelle. Ei siis ole väliä, onko ostaja yritys vai yksityishenkilö, ja lisäksi ostaja voi sijaita yhteisön sisällä, yhteisön ulkopuolella tai myyjän kotimaassa. (Äärilä ym. 2013. 244.) Kun myyjä järjestää kuljetuksen, jää hänelle automaattisesti todisteeksi maastaviennistä tarvittavat asiakirjat. Jos kuitenkin ostaja on huolehtinut kuljetuksesta, tulee myyjän silti huolehtia, että hän saa myös itselleen kopiot vientiasiakirjoista. (Tomperi 2011, 283.) ”Tullin tietojärjestelmästä sähköisesti saatu poistumisvahvistettu luovutus päätös on yleisin ja yleensä myös hyväksytty näyttö arvonlisäverottomasta myynnistä.” (Verohallinto 2011d, hakupäivä 20.1.2014.)

Jos tavara on lähetetty yhteisön ulkopuolelle ainoastaan korjattavaksi, on veron perusteena muun muassa korjaus- käsittely ja lähetyskustannukset. Kun yhteisön ulkopuolelle lähetetään raaka-aineita tuotteen valmistamista varten, tulee veron perusteeksi näiden raaka-aineiden arvo sekä itse valmistustyön ja lähetyskustannuksien arvot. Näissä tapauksissa on siis kyse tilanteesta, jolloin tavaraa itsessään ei myydä yhteisön ulkopuolelle. (Arvonlisäverolaki 1501/1993 9:90 §.)

Yhteisön ulkopuolelle myytävien tavaroiden toimituksesta on tehtävä tullille vienti-ilmoitus, joka on nykyään toimitettava kokonaan sähköisessä muodossa. Ilmoituksen on velvollinen antamaan tavaraviejä tai hänen edustajansa eli esimerkiksi kuljetusliike. Käytössä on kaksi tapaa, joista toinen, sanomapohjainen ilmoittaminen, soveltuu säännöllisesti vientimyyntiä harjoittaville ja toinen internet-pohjainen ilmoittaminen, jossa käytetään erityisiä KATSO-tunuksia satunnaisille viejille. Järjestelmän kautta tullilähtöä vienti-ilmoituksen saatuaan viejälle hyväksymis- ja luovutussanomana, ja sen liitteenä viennin saateasiakirjan eli EAD-dokumentin (Export Accompanying Document) ennen kuljetuksen aloittamista. Tämä dokumentti tulee olla tulostettuna mukana tavaraviejän kuljetuksessa. Samalla tullilähtöä sähköisesti tiedon sille tullitoimipaikalle, jonka kautta maastavienti tapahtuu. Kun tavara on poistunut yhteisön alueelta, antaa tullilähtöä poistumisvahvistetun luovutuspäätöksen. Tämä asiakirja on nimenomaan todiste viennin verottomuudesta, jolla todistetaan vienti yhteisön ulkopuolelle. (Äärilä ym. 2013, 244-245.)

4.3.2 Tuonti yhteisön ulkopuolelta

Kun ostetaan tavaroita yhteisön ulkopuolelta, tulee vero ostajan maksettavaksi. Vero maksetaan maahantuonnin yhteydessä ja sen perivät tulliviranomaiset. (Tomperi 2011, 285). Tämä menettely koskee nimenomaan vain tavaroiden maahantuontia. Palveluita koskevat omat säännöksensä, joista lisää myöhemmin. Niin kuin vienninkin yhteydessä, sillä onko ostaja yritys vai yksityishenkilö, ei ole vaikutusta veron perintään (Äärilä ym. 2013, 254). Suomessa tapahtuvan maahantuonnin arvonlisävero maksetaan Suomeen. Tällöin tavara tulee kuljettaa suoraan Suomeen, kun se saapuu EU:n alueelle. Se voidaan laskea myös maahantuoduksi Suomessa, kun tuonti tapahtuu toisen jäsenvaltion kautta, mutta tavaraa ei kuitenkaan tullata tämän valtion alueella, kuten esimerkiksi väliaikaisen varastoinnin tai vapaa-alueelle siirron takia. Maahantuonnissa tavara ilmoitetaan tullattavaksi ja siitä annetaan tuonti-ilmoitus. Tämän perusteella tullilähtöä laskee tavaralle tullausarvon, jonka mukaan tullilähtöä määrätty. Lisäksi peritään

arvonlisävero, tuontimaksu ja mahdollisesti myös muita maahantuontiin liittyviä maksuja. Vaikka arvonlisävero maksettaisiin Suomeen, ovat tullimaksut Euroopan unionin varoja. (Äärilä ym. 2013, 254.) Jäsenvaltiot saavat tulleista kantopalkkion, joka oli Suomelle 25 % tulleissa vuoden 2002 alusta lähtien (Kallio ym. 2013, 506).

Koska arvonlisävero peritään tullauksen yhteydessä, ovat säännökset muun muassa veron perusteesta ja verovapaudesta pitkälti tullilainsäädäntöön kirjoitettuja. Arvonlisäveron kohdalla viitataan usein tullikoodeksiin ja sen soveltamisasetuksen säännöksiin. Veron peruste on pääsääntöisesti aina tavarán tulla-arvo, jolla tarkoitetaan kauppaa-arvoa. Tähän on kuitenkin olemassa poikkeustapauksia, jossa arvonlisäveron perusteena käytetään muista maksuista poikkeavaa perustetta. (Äärilä ym. 2013, 254-255.) Veron perusteeseen sisältyy näin ollen myös kuljetuksesta, lastauksesta, käsittelystä, purkamisesta ja vakuutuksesta johtuvat kustannukset, jotka lasketaan ensimmäiseen Suomessa sijaitsevaan määräraikkaan. Jos kuitenkin on tiedossa, että kuljetus jatkuu vielä toiseen yhteisön alueella sijaitsevaan määräraikkaan, lisätään myös nämä kustannukset veron perusteeseen, jos ne ovat maksuhetkellä tiedossa. (Tomperi 2011, 285.) Tullihallituksen oheistuksen mukaan ostajalla on oikeus itse päättää, sisällytetäänkö nämä kulut veron perusteeseen, mutta päätöstä ei enää myöhemmin voi muuttaa. Lisäksi perusteeseen sisällytetään myös tullauksen ja maahantuonnin maksut ja verot arvonlisäveroa lukuun ottamatta. (Äärilä ym. 2013, 255.)

Tietokoneohjelmat muodostavat myös oman erikoistilanteensa tuontiestojen yhteydessä. Vakio-ohjelmistoa pidetään arvonlisäverotuksessa tavarana ja näin ollen sen tuonti yhteisöön on verollista, ja veron perusteena pidetään ohjelman ja tiedontallennusvälineen yhteenlaskettua arvoa. (Arvonlisäverolaki 1501/1993 9:89 §.) Jos taas kyseessä on erikoisohjelma, joka on nimenomaisesti räätälöity ostajan tarpeisiin sopivaksi, pidetään tätä palvelun ostona. Tällöin käytetään käännettyä verovelvollisuutta ja maahantuonti on verotonta silloin, kun ostajana on arvonlisäverovelvollinen elinkeinonharjoittaja tai oikeushenkilö. Yksityishenkilölle tällaisenkin ohjelman maahantuonti on verollista. (Arvonlisäverolaki 1501/1993 9:94 a §.)

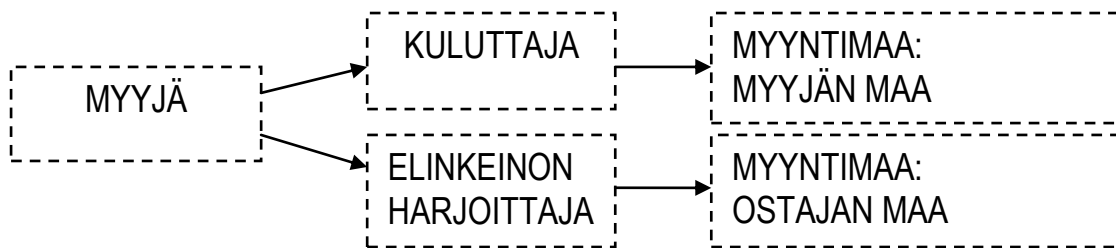
Silloin, kun suomalainen yritys ostaa yhteisön ulkopuolelta tuotteen paikalleen asennettuna, eli myyjä huolehtii laitteen kokoamisesta ostajan toimipaikassa, on maahantuonnin yhteydessä suoritettavan veron perusteena ainoastaan koneen tai laitteen arvo, mutta ei asennustyötä mukaan luettuna. Tavallisesti tavaranhaltija on suomalainen ostaja, joka maksaa veron ja mahdollisesti vähentää sen vähennysoikeuden nojalla. Kuitenkaan, jos koneen myyjällä ei ole

Suomen arvonlisäverotunnusta eikä kiinteää toimipaikkaa, suomalainen ostaja on verovelvollinen käännetyn verovelvollisuuden mukaisesti. Jos asennustyö kestää kuitenkin yli yhdeksän kuukautta, voidaan myyjällä katsoa olevan Suomessa kiinteä toimipaikka, jolloin myyjä voidaan merkitä tavaran haltijaksi ja verovelvolliseksi koneen ja asennustyön myynnistä. (Äärilä ym. 2013, 257.)

Vähennysoikeuden mukaisesti arvonlisäverovelvollinen maahantuoja saa kuitenkin vähentää liiketoimintaa varten ostettujen tavaroiden arvonlisäveron. Tällöin täytyy ostajalla olla todistuksena tuontiasiakirjat eli tullauspäätös ja muut siihen liittyvät asiakirjat, joissa on nähtävissä veron määrä. Asiakirjoihin tulee olla merkittynä tavaroiden haltijaksi merkitty yritys ja vähennyksen saa tehdä siltä kuukaudelta, jolloin tullaus on tapahtunut. (Tomperi 2011, 285.) Tavarahaltija on verovelvollinen ja lisäksi vastuussa on tullikoodeksin mukaan sellainen taho, joka on ilmoittanut virheellisiä tietoja tulli-ilmoitukseen, ja näin ollen tullia ei ole kannettu riittävän paljon. (Äärilä ym. 2013, 254.)

4.4 Palveluiden kansainvälinen kauppa

Palveluiden kansainväliseen kauppaan liittyy paljon poikkeuksia ja erityissäännöksiä. Kuitenkin myös tästä on johdettavissa yleissääntö, jota noudatetaan siinä tapauksessa, kun muuta ei ole määrätty. Palvelun myyntimaan eli arvonlisäveron verotusmaan määräytymiseen vaikuttaa se, onko ostajana elinkeinonharjoittaja vai tavallinen kuluttaja. Kuluttajalle myytäessä myyntimaa on se valtio, johon myyjä on sijoittautunut. Palvelu on siis myyty Suomessa, jos palvelu luovutetaan myyjän täällä sijaitsevasta kiinteästä toimipaikasta, tai jos sellaista ei ole, ratkaisee myyjän kotimaa. Elinkeinoharjoittajalle myynnissä myyntimaa on ostajan maa. Palvelu siis luovutetaan ostajan kiinteään toimipaikkaan, tai jos sellaista ei ole, ratkaisee ostajan kotimaa. Myyjän tuleekin siis aina selvittää tarkasti ostajan status, jotta veromenettely on oikea. (Verohallinto 2011b, hakupäivä 3.1.2014.) Yleissääntö on havainnollistettu seuraavan kuvion avulla.

KUVIO 3. Palveluiden kansainvälisen kaupan yleissääntö

Koska palveluilla ei ole fyysistä olemusta, ei myöskään palvelun luovuttamista voida todeta samalla tavalla kuin tavarakaupan kohdalla. (Tomperi 2011, 276.) Sääntönä on edelleen, että myyjä tilittää veron, mutta palveluiden kohdalla myyntimaa on usein jokin muu kuin myyjän kotimaa. Tällöin täytyy selvittää, vaatiiko tämä myyjälle rekisteröitymisen arvonlisäverovelvolliseksi jossain toisessa maassa vai kuuluuko myynti käännetyn arvonlisäveron piiriin. (Äärilä ym. 2013, 286-287.)

Käännetyllä verovelvollisuudella tarkoitetaan tilannetta, jossa verovelvollinen on ostaja. Tätä sovelletaan Suomessa laajasti eri tilanteissa. Kansainvälisten palvelujen kohdalla sitä sovelletaan silloin, kun verovelvollinen myy palvelun elinkeinonharjoittajalle yleissäännön mukaisesti. Jos suomalainen elinkeinonharjoittaja ostaa toisessa EU-maassa toimivalta yritykseltä palvelun, verovelvollinen on ostaja ja vero tilitetään Suomeen. Ulkomaalainen yritys ei siis saa olla Suomessa arvonlisäverovelvollinen eikä sillä saa olla täällä kiinteää toimipaikkaa. Päinvastoin taas, kun suomalainen elinkeinonharjoittaja myy toisen jäsenvaltion elinkeinonharjoittajalle palvelun, on verovelvollinen ostaja. Näistä myynneistä tulee myyjän antaa yhteenvetoilmoitus. Kausiveroilmoituksella ilmoitetaan EU:n sisäiset palvelumyynnit ja ostot sekä ostoihin sisältyneen veron määrä. (Tomperi 2011, 287-288). Kun myyntimaa on toinen EU:n jäsenvaltio, noudatetaan sen maan verolainsäädäntöä ja vero tilitetään kyseiseen valtioon. Yhteisön ulkopuolisessa kaupassa on tilanteet arvioitava aina tapauskohtaisesti. (Äärilä ym. 2013, 287.)

Tavarakaupan kohdalla on jo aiemmin määritelty tavaroiden käsite, ja näin ollen palvelut ovat kaikkea muuta, mitä liiketoiminnan muodossa voidaan myydä. Palvelua ovat esimerkiksi rakentamispalvelut, irtaimen vuokraus, patenttioikeudet ja tavaroiden välitys toisen nimissä tai lukuun. Irtaimen esineen kokoaminen, valmistaminen ja suunnittelu ovat palvelumyyntiä siltä osin, kun ostaja toimittaa myyjälle tarvittavat materiaalit. Korjaustyö lasketaan myös palvelun

myynniksi, mutta jos se on luonteeltaan niin laaja, että se ylittää irtaimen alkuperäisen arvon, on usein kyse tavarankaupasta. Tavarankuokraaminen on myös palvelumyyntiä. Niissä tilanteissa, kun tavara siirtyy alle vuorokauden kuluttua vuokraajan omistukseen tai hänellä on lunastusvelvollisuus, on kuitenkin kyse tavarankaupasta. (Verohallinto 2011b, hakupäivä 3.1.2014.) Seuraaviin taulukoihin on koottu yhteen kaikki kansainvälisen palvelukaupan poikkeustilanteet kuluttajalle ja elinkeinonharjoittajalle myytäessä.

TAULUKKO 3. Elinkeinoharjoittajalle myydyn palvelun myyntimaa (Verohallinto 2011b, hakupäivä 3.1.2014.)

PALVELU	MYNTIMAA
Yleissääntö	Ostajan maa
Kiinteistöön kohdistuvat palvelut	Kiinteistön sijaintimaa
Henkilökuljetuspalvelut	Suoritusmaa
Kuljetusvälineen lyhytaikainen vuokraus	Kuljetusvälineen luovutusmaa
Pääsy opetus-, tiede-, kulttuuri-, viihde- ja urheilutilaisuuteen, messuille ja näyttelyyn ja muuhun vastaavaan tilaisuuteen sekä pääsyyn välittömästi liittyvä palvelu	Maa, jossa tilaisuus järjestetään
Ravintola- ja ateriapalvelu	Suoritusmaa
Matkatoimistopalvelut	Myyjän maa

TAULUKKO 4. Kuluttajalle myydyn palvelun myyntimaa (Verohallinto 2011b, hakupäivä 3.1.2014.)

PALVELU	MYNTIMAA
Yleissääntö	Myyjän maa
Kiinteistöön kohdistuvat palvelut	Kiinteistön sijaintimaa
Henkilökuljetuspalvelut	Suoritusmaa
Tavarankuljetukset	Suoritusmaa
<ul style="list-style-type: none"> • yhteisökuljetus 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuljetuksen lähtömaa

Lastaaminen, lastin käsittely, lastin purkaminen ja muut vastaavat tavarankuljetukseen liittyvät palvelut	Suoritusmaa
Irtaimen esineen arvonmääritys ja irtaimen esineeseen kohdistuva työsuoritus	Suoritusmaa
Kuljetusvälineen lyhytaikainen vuokraus	Kuljetusvälineen luovutusmaa
Kuljetusvälineen pitkäaikainen vuokraus 1.1.2013 alkaen 1. Huvikäyttöön tarkoitettu vesialus myyty Suomessa jos se luovutetaan ostajan käyttöön täällä myyjän täällä sijaitsevasta kotipaikasta tai kiinteästä toimipaikasta	Ostajan maa Huvikäyttöön tarkoitettu vesialus poikkeustapaus- Myyjän maa
Palvelut, jotka liittyvät opetukseen, tieteellisiin palveluihin, kulttuuri-, viihde- ja urheilutilaisuuksiin, messuihin ja näyttelyihin ja muut vastaavat palvelut sekä niiden järjestämiseen 1.1.2011 alkaen	Maa, jossa toiminta tapahtuu
Ravintola- ja ateriapalvelut	Suoritusmaa
Välityspalvelut	Välitetyn hyödykkeen myyntimaa
Immateriaalipalvelut 1. Myynti, kun myyjä ja ostaja EU:n alueella 2. Myynti EU:n ulkopuolelle	1. Myyjän maa 2. Ostajan maa
Radio- ja televisiolähetyspalvelut, sähköiset palvelut sekä telepalvelut 1. Myynti, kun myyjä ja ostaja EU:n alueella 2. Myynti EU:n ulkopuolelle 3. Myynti EU:n ulkopuolelta Suomeen	1. Myyjän maa 2. Ostajan maa 3. Ostajan maa

Palvelumyynti elinkeinoharjoittajalle poikkeaa myyntimaasäännöksistä seuraavissa palveluissa: kiinteistöön kohdistuvat palvelut, johon sisältyy myös kiinteistönvälitys, henkilökuljetuspalvelut, kuljetusvälineen lyhytaikainen vuokraus, kulttuuri-, viihde- ja muut vastaavat palvelut, ravintola- ja ateriapalvelut ja matkatoimistopalvelut. Kuluttajalle kohdistuvassa palvelumyynnissä sovelletaan poikkeavaa myyntimaasäännöstä seuraaviin palveluihin: kiinteistöön kohdistuvat palvelut, johon myös kiinteistönvälitys kuuluu, henkilökuljetuspalvelut, tavarankuljetuspalvelut, kuljetukseen liittyvät palvelut, irtaimen esineeseen liittyvät palvelut, kuljetusvälineen lyhyt- ja pitkäaikainen

vuokraus, kulttuuri-, viihde- ja muut vastaavat palvelut, ravintola- ja ateriapalvelut, välityspalvelut, EU:n ulkopuolelle tapahtuvat immateriaalipalvelujen, radio- ja televisiolähetyspalvelujen, sähköisten palvelujen sekä telepalvelujen myynnit ja EU:n ulkopuolelle ja ulkopuolelta Suomeen tapahtuvat radio- ja televisiolähetyspalvelujen, sähköisten palvelujen sekä telepalvelujen myynnit. (Verohallinto 2011b, hakupäivä 3.1.2014.) Seuraavaksi tarkastellaan lähemmin muutamia yleisimpiä yleissäännöstä poikkeavia menettelyjä.

Kiinteistöihin, joihin luetaan maa-alueet, rakennukset ja muut pysyvät rakennelmat, kohdistuvat palvelut on myyty Suomessa siltä osin, kuin kiinteistö sijaitsee Suomen alueella. Tällöin ei siis ole väliä, onko ostaja kuluttaja vai elinkeinonharjoittaja. Tällaisia palveluita ovat esimerkiksi siivous- ja huoltopalvelut sekä vartiointipalvelut. Kuitenkin palvelun tulee olla luonteeltaan sellainen, että se on suoraan kohdistettavissa kiinteistöön. Kiinteistöjä vain välillisesti palvelevat palvelut, kuten kiinteistöliiketoimintaan liittyvät taloushallinnan palvelut tai irtaimien esineiden varastointi kiinteistölle, eivät ole tässä tarkoitettuja palveluja. Rakentamispalvelu on myyty rakentamisen suoritusmaassa. Sitä sovelletaan myös siinä tilanteessa, että suomalainen yritys tuottaa rakentamispalvelun toisessa jäsenvaltiossa ja myy samalla rakennusmateriaalit. (Verohallinto 2011b, hakupäivä 3.1.2014.)

Jos henkilökuljetus suoritetaan Suomen alueella, katsotaan se myydyksi Suomessa. Kuljetus siis sekä alkaa että päättyy täällä. Kuljetukset suoraan ulkomaille ovat verottomia. Nämä säännökset ovat samat sekä elinkeinonharjoittajalle että kuluttajalle tapahtuvassa myynnissä. Ulkomaankuljetuksissa ei ole väliä, tapahtuuko se yhteisön alueelle vai sen ulkopuolelle ja myös kansainvälisille vesille suuntautuvat risteilyt ovat verottomia. (Verohallinto 2011b, hakupäivä 3.1.2014.) Suoraan ulkomaille tapahtuvaksi kuljetukseksi lasketaan saman kuljetusliikkeen myymä matka viimeiseltä Suomessa sijaitsevalta lähtöpaikkakunnalta ulkomaille. Vastaavasti suoraan ulkomailta matka lasketaan ensimmäiseen Suomessa sijaitsevaan saapumispaikkakuntaan. Myyjän ei kuitenkaan itse tarvitse suorittaa kuljetusta, vaan se voi ostaa sen ulkopuolisilta palveluntarjoajilta. Välttämättömät keskeytykset, kuten esimerkiksi liikennevälineen vaihdot, eivät vaikuta kuljetuksen verottomuuteen. (Tomperi 2011, 289-290.)

Tavarakuljetuksissa sovelletaan myyntimaan yleissääntöä, kun ostajana on elinkeinonharjoittaja eli verotus tapahtuu ostajan maassa. Kuluttajalle myytäessä tavarankuljetuksen myyntimaa on sen suoritusmaa tai yhteisökuljetuksissa kuljetuksen lähtömaa. Verottomia ovat suorakuljetukset suoraan yhteisön ulkopuolelle, ja suoraan sen ulkopuolelta yhteisöön, sekä elinkeinonharjoittajille

että kuluttajille. Tuontikuljetukset verotetaan maahantuonnin yhteydessä. Tavaraan liittyvien palveluiden, kuten purkamisen tai lastaamisen osalta säännökset ovat samat. Elinkeinonharjoittajalle myynti noudattaa pääsääntöä ja kuluttajalle myynnissä se verotetaan siinä maassa, missä palvelu suoritetaan. Verotonta on näin ikään yhteisön ulkopuolisen kaupan kohdalla käsitelty irtaimen liittyvä lastaus, purku tai muu sellainen palvelu, joka sisältyy maahantuonnissa veron perusteeseen. Verottomuus koskee sekä kuluttajalle että elinkeinonharjoittajalle myyntiä.

Irtaimen esineeseen kohdistuvan palvelun, kuten korjaus- tai asennuspalvelun kohdalla on myös omat säännöksensä. Jos myyjä on myynyt irtaimen valmiiksi asennettuna, on kyse tavaran kaupasta. Jos kuitenkin esimerkiksi aliurakoitsija suorittaa asennuksen, se lasketaan palveluksi. Elinkeinonharjoittajalle myytäessä irtaimen kohdistuvissa palveluissa noudatetaan yleissääntöä. Kun ostaja on kuluttaja, ratkaisee myyntimaan palvelun suorituspaikka. Tästäkin poikkeuksena on jo edellä mainittu tilanne, jossa tavara kuljetetaan esimerkiksi korjaustyön jälkeen suoraan Euroopan unionin rajojen ulkopuolelle. Tällöin myynti on siis verotonta. (Tomperi 2011,290-291.)

Kuljetusvälineiden vuokrauksessa verotusmaan määräytymiseen vaikuttaa se, onko kyse pitkä- vai lyhytaikaisesta vuokrasta. Lyhytaikaisen vuokrauksen raja on 30 päivää kestävä kulkuvälineen jatkuva hallinta ja vesialusten kohdalla se on 90 päivää. Tätä pidemmät vuokrausjaksot lasketaan pitkäaikaisiksi. Kuljetusvälineellä tarkoitetaan niin ihmisten kuin tavaroidenkin kuljettamiseen soveltuvia liikennevälineitä. Lyhytaikaisessa vuokrauksessa myyntimaa on se maa, jossa tavara luovutetaan ostajan käyttöön. Tämä koskee sekä kuluttajalle, että elinkeinonharjoittajalle myyntiä. Pitkäaikaisen vuokran osalta elinkeinonharjoittajalle myyntiin sovelletaan palvelukaupan yleissääntöä. Kuluttajalle myytäessä tavara on myyty Suomessa, jos se luovutetaan täällä sijaitsevaan ostajan pysyvään toimipaikkaan tai kotipaikkaan. Poikkeuksen tähän sääntöön muodostavat huvikäyttöön tarkoitetut vesialukset. (Verohallinto 2011b, hakupäivä 3.1.2014.)

Kulttuuri- ja viihde ja muiden vastaavien tilaisuuksien osalta on useita erilaisia säännöksiä. Näillä tilaisuuksilla tarkoitetaan nimenomaan lyhytaikaisia tapahtumia. Niille ei ole määritelty mitään tarkempaa aikarajaa, mutta luonteeltaan pitempiketoiset tilaisuudet eivät kuulu tähän sääntöön. Elinkeinonharjoittajalle myyty sisäänpääsy lyhytaikaiseen kulttuuri-, viihde tai muuhun sellaiseen tilaisuuteen verotetaan Suomessa, jos tilaisuus järjestetään täällä. Sisäänpääsyyn liittyy myös muut siihen kuuluvat palvelut, kuten eteispalvelu. Jos kyse on

kuitenkin muusta kuin sisäänpääsystä, sovelletaan yleissääntöä. Kuluttajalle myynnissä tilaisuuden järjestämispaikka on aina ratkaiseva. Ravintola- ja ateriapalveluiden osalta säännökset koskevat sekä elinkeinonharjoittajaa että kuluttajaa. Ravintolapalveluksi lasketaan myyjän tiloissa tapahtuva tarjoilu, ja ateriapalvelut suoritetaan ostajan osoittamissa tiloissa. Tällöin palvelu on myyty siinä maassa, missä se suoritetaan. Laivoilla, lentokoneissa tai muissa liikennevälineissä tapahtuva tarjoilu on myyty siinä maassa, mistä kuljetus on lähtenyt. Matkatoimistopalveluiden osalta myyntimaan määrittelee kiinteän toimipaikan sijainti ja sääntö koskee sekä elinkeinonharjoittajaa että kuluttajaa. (sama.)

Välityspalveluita ovat esimerkiksi verotonta tavarantoimintaa ja kansainvälistä myyntiä koskevat välityspalvelut, luotonvälitys, verottomien vakuutuspalveluiden välitys ja arvopaperivälitys. Kuitenkaan kiinteistön myynnin ja vuokrauksen välitystä ei lasketa tähän, vaan kiinteistöihin kohdistuviin palveluihin kuuluvaksi. Elinkeinoharjoittajalle myytäessä sovelletaan yleissääntöä eli myyntimaa on ostajan maa. Kuluttajalle myytäessä myyntimaan ratkaisee välitetyn hyödykkeen myyntimaa. (sama.)

Aineettomien eli immateriaalipalveluiden kuten esimerkiksi patenttien, kirjoitus- ja käännöspalveluiden ja työvoiman vuokrauksen, osalta elinkeinonharjoittajalle myynti noudattaa yleissääntöä. Kuluttajalle myynti lukeutuu myös yleissääntöön piiriin EU:n ulkopuolisia myyntejä lukuun ottamatta, jolloin myyntimaa on ostajan kotimaa tai pysyvä toimipaikka. Sähköisiä palveluja ovat palvelut, jotka suoritetaan internetin välityksellä tai muuten sähköisesti, ja ihmisen toiminnan merkitys eri toiminnoissa on hyvin vähäinen, eli palvelu on pitkälti automatisoitua. Esimerkiksi verkkosivujen luovuttaminen, ohjelmistojen ja laitteistojen ylläpito ja päivittäminen ja musiikin, elokuvien ja kulttuuri- ja urheilutapahtumien toimittaminen muodostavat myös omat erityistapauksensa palveluiden kansainvälisessä kaupassa. Elinkeinoharjoittajalle myytäessä käytössä on palveluiden myyntimaan yleissääntö, ja kuluttajamyynnissäkin sitä sovelletaan lukuun ottamatta EU:n ulkopuolelle suuntautuvaa myyntiä, jolloin verotusmaa on ostajan maa. (Tomperi 2011, 292-293.)

Palveluiden myyntimaasäännökset ovat hyvin monimutkaisia ja sisältävät useita poikkeuksia. Tavaroiden kaupassa kaikki tavarat kuuluvat samojen säännösten piiriin, mutta palveluiden kohdalla on sen laadulla oma merkityksensä sille, minkälaista veromenettelyä siihen sovelletaan (Äärilä ym. 2013, 286) Lisäksi myyjän tulee myös aina olla selvillä siitä, onko palvelun ostaja kuluttaja vai elinkeinonharjoittaja, jotta verotusmenettely on oikea.

5 LEASINGVUOKRAUS- JA RAHOITUS

Leasingvuokraus on vuokralleantajan ja vuokralleottajan välinen sopimus, jossa tavara vuokrataan tietyksi ajaksi tietyin väliajoin maksettavaa vuokrasuoritusta vastaan. Usein kyseessä on pitkäaikainen käyttöomaisuuden vuokra ja tyypillisesti sitä käytetään lyhyen käyttöiän kaluston kuten esimerkiksi autojen ja atk-laitteiden vuokrauksessa. Rahoitusmuoto itsessään ei kuitenkaan aseta vuokrauksen kohteelle rajoitteita. Leasing-sopimukset tehdään keskimäärin 2-6 vuoden mittaisille ajanjaksoille. (Leppiniemi 2009, 141.) Leasingin muotoja ovat rahoitus- ja käyttöleasing. Rahoitusleasingissa rahastoyhtiö hankkii vuokrattavan kohteen vuokrattavaksi eteenpäin kolmannelle osapuolelle. Rahoitusyhtiö toimii siis eräänlaisena välikätenä ja näin ollen tätä kutsutaan myös epäsuoraksi leasingiksi. Käyttöleasingissä tätä kolmatta toimijaa ei ole, vaan tuotteen valmistaja tai maahantuojat toimii myös kohteen vuokraajana. (Taloussanomien 18.12.2013, hakupäivä 18.12.2013.)

Leasingrahoitus on lähtöisin Yhdysvalloista ja se ollut käytössä Suomessa noin 50 vuotta. Varsinaisesti tunnetuksi se tuli täällä kuitenkin vasta 80-luvun loppupuolella. Se on siis erityisesti yrityksille suunnattu rahoitusmuoto erinäisten investointikohteiden hankintaan ja vaihtoehto investointi- ja pankkirahoitukselle. Tällä hetkellä se on saavuttanut merkittävän aseman erityisrahoitusmuotona eri sektoreilla. Lähes puolet rahoitusleasingvuokrista saadaan teollisuuden, kaupan, kuljetuksen ja varastoinnin aloilta. (Tepora 2013, 115-118.)

5.1 Käyttöleasing

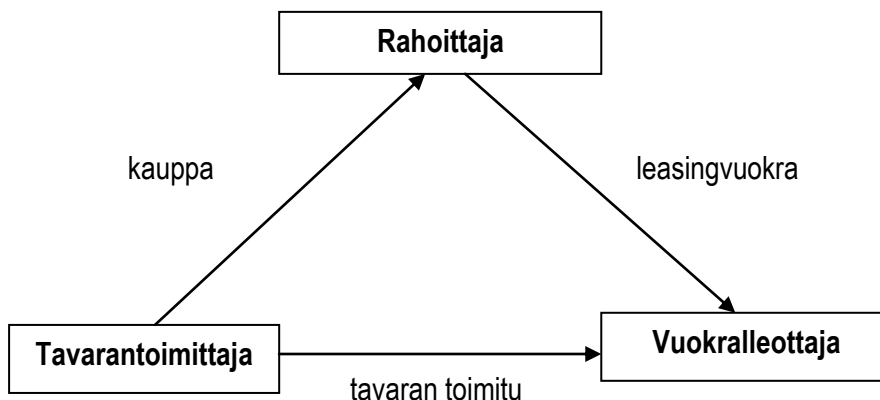
Käyttöleasing eli käyttöoikeusleasing on muodoltaan hyvin tavanomaisen esinevuokrauksen kaltainen sopimus. Usein siinä kuitenkin sovitaan, että vuokralleantaja huolehtii vuokra-aikana esineen huollosta ja ylläpidosta. Tämä on usein merkittävä seikka, kun mietitään, hankitaanko tavara yrityksen omistukseen vai tarjoaako leasingvuokraus paremman hyödyn. Se myös on merkittävä ero käyttö- ja rahoitusleasingin välillä, sillä rahoitusleasingissa vuokrattava irtain on rahoittajalle pelkkä vakuuselementti. Tyypillisiä käyttöleasingin vuokrakohteita ovat esimerkiksi kopiokoneet ja kulkuneuvot.

Kyseessä on siis, kuten edellä on mainittu, tavallisesti kahden osapuolen välinen vuokrasopimus, jossa vuokralleantaja toimittaa vuokrakohteen vuokralleottajalle ja sopimuksen mukaan järjestää

myös huollon ja ylläpidon. Vuokralleottaja taas huolehtii vuokranmaksusta, joka on usein kuukausittainen maksu, joka sisältää myös huollon ja ylläpidon kustannukset. Muutenkin käyttöleasingia sitovat hyvin samankaltaiset ehdot ja säännökset kuin tavallista tavarantoimittajan vuokrausta. Vuokralleottaja ei esimerkiksi voi pantata irtainta tai luovuttaa sitä kolmannelle osapuolelle. Myyjille käyttöleasing on liiketoiminnalle usein merkittävä lisäarvontuoja. Käyttöleasing tarjoaa asiakkaille kokonaan uuden jakelukanavan, jos sitä voidaan tarjota kaupan sijasta tai sen rinnalla. (Tepora 2013, 128-129.)

5.2 Rahoitusleasing

Rahoitusleasingissä vuokrakuviioon tulee mukaan myös kolmas osapuoli eli rahoitusyhtiö. Tämä vuokrasopimus alkaa tavanomaisesti tavarantoimittajan ja yrityksen välisestä hankintaneuvottelusta. Neuvottelujen tuottaessa tulosta tekee tavarantoimittaja tarjouspyynnön usein leasingrahoitukseen erikoistuneelle rahoitusyhtiölle. Se on yksilöity tarjous tietyn hyödykkeen vuokraamisesta tietylle yritykselle. Jos rahoittaja hyväksyy tarjouspyynnön, tehdään tavarantoimittajan ja rahoitusyhtiön välille kauppasopimus ja rahoitusyhtiön ja vuokralleottajan välille vuokrasopimus. Rahoitusyhtiö hankkii irtaimen omistukseensa ja vuokraa sen jälleen eteenpäin. (Tepora 2013, 130-131.) Leasingkohde siis säilyy koko vuokrajakson ajan rahoitusyhtiön omistuksessa ja taseessa (Leppiniemi 2009, 141). Tämän jälkeen rahoitusyhtiö ja tavarantoimittaja sopivat kohteen kuljettamisesta suoraan vuokralleottajalle (Tepora 2013, 131). Vuokrajakson päätyttyä vuokralleottajalla on usein mahdollisuus jatkaa vuokraa edullisemmilla vuokraehdoilla tai vaihtoehtoisesti ostaa kohde kokonaan itselleen (Leppiniemi 2009, 141). Seuraava kuvio havainnollistaa näitä rahoitusleasingin käytäntöjä.

KUVIO 4. Tavanomaisen rahoitusleasingin perusrakenne (Tepora 2013, 131).

Usein vuokrattava kohde toimii rahoituksen vakuutena eikä vuokraus näin sido paljoakaan yhtiön omia varoja. Näin pääomat voidaan kohdentaa muuhun tuottavaan liiketoimintaan. Kuukausittaiset vuokraerät sisältävät arvonlisäveron, joka on usein vähennyskelpoinen arvonlisäverolaskelmassa. (Pohjola 2014, hakupäivä 6.1.2014.) Vuokrat ovat verotuksessa kokonaan vähennyskelpoisia kuluja ja vuokraerät ovat usein arvioitavissa jo etukäteen koko vuokrakauden ajaksi (Aktia 2014, hakupäivä 6.1.2014).

6 ARVONLISÄVERO-OPPAAN KOKOAMINEN

Tarve arvonlisävero-oppaan kokoamiselle lähti kohdeyrityksen toimeksiannosta ja lähtökohtana oli uuden yrityksen varsinaisen liiketoiminnan käynnistyminen. Yrityksestä puuttui vielä tässä vaiheessa varsinainen talousammattilainen ja arvonlisäveron rooli monimuotoisessa liiketoiminnassa tulee muodostumaan yhdeksi tärkeäksi huomioon otettavaksi seikaksi. Koska yritystoimintaa on pyritetty jo jonkin aikaa, voitiin lähtökohdaksi kuitenkin asettaa, että oppaan kohderyhmällä oli kokemusta ja ymmärrystä liiketoiminnasta. Toimeksiantajayrityksen toiveissa oli hyvin kattava ja tiiviiksi kokonaisuudeksi koottu opas arvonlisäverotuksesta. Tiedot tulee olla löydettävissä nopeasti, ja opas tulee olemaan todellinen apuväline ja tuki yrityksen päivittäisessä toiminnassa. Arvonlisävero on usein esitetty lakiteksteissä hyvin monimutkaisesti ja se sisältääkin paljon poikkeustilanteita sekä huomioitavia seikkoja. Opas on havainnollistava kokonaisuus, jossa käytännön esimerkit, taulukot ja kaaviot ovat suuressa roolissa.

Opas on koottu jo aikaisemmin kirjoitetun teoriaosan pohjalta ja sen kokoaminen alkoi teoriapohjan ollessa suurilta osin valmiina. Siinä tiivistetään teoriaa suppeampaan muotoon, ja se on suurilta osin koottu vain lyhyiksi ydinlauseiksi luettelomerkkien avulla. Kaikissa teoriaosissa myös käytetty visuaalista havainnollistamista, jossa teorian tärkeimmät pääkohdat on esitetty selkeässä ja helposti löydettävässä muodossa. Pääpaino oppaassa kohdistuu arvonlisäverotuksen käytännön seikkoihin. Yrityksen työntekijöille on siis tärkeää tietää, miten juuri heidän tulee toimia arvonlisäverollisessa kaupassa. Tätä varten sekä kotimaan- että ulkomaankaupan lukujen alta löytyy myös omat käytännön toimia koskevat ohjeistuksensa. Lisäksi oppaaseen on liitetty kausiveroilmoituspohja, jossa on osoitettu arvonlisäverotietojen paikka.

Oppaan sisällysluettelo mukailee pääpiirteissään teoriaosan järjestystä, sillä eteneminen perusteista yhä yksityiskohtaisempiin erikoistapauksiin havaittiin jo teoriaosuuden muokkaamisen aikana toimivaksi ratkaisuksi. Oppaassa on seitsemän päälukua ja viimeisenä arvonlisäverollisen kaupan yhteenvedoksi kokoava prosessikaavio, josta idea lähti muotoutumaan jo aloitusseminaarivaiheessa. Sen tarkoituksena on esittää näiden toisistaan irrallisesti esitettyjen asioiden yhteydet ja lisäksi siinä on esitetty sivunumerot, joista kyseisiin asioihin voi löytää lisätietoja oppaasta. Oppaan teoriat koottiin luettelomalliseen muotoon vain lyhyiksi virkkeiksi,

sillä pääpaino oppaassa on kuitenkin tarkoitus olla kaavio- ja taulukkomuodossa esitetyllä tiedolla. Yrityksen työntekijät toivoivat nimenomaisesti juuri visuaalista havainnollistamista. Omana lukunaan oppaassa on myös käsitelty leasingvuokraus ja – rahoitus pääpiirteissään. Toimeksiantaja pitää leasingina mahdollisena vaihtoehtona tulevaisuudessa ja heidän toimintaansa se onkin hyvin soveltuva menettelytapa, joka voi tuoda asiakkaille toivottua lisäarvoa.

7 POHDINTA JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Uuden yritystoiminnan aloittaminen vaatii yrittäjiltä paljon huomioitavia seikkoja. Usein yllätetään siitä, miten paljon yrityksen perustamiseen liittyy paperityötä ja liittymistä erilaisiin rekistereihin. Arvonlisäverorekisteri on yksi tällainen, johon liittyminen tulee selvittää usein jo perustamisilmoitusta laadittaessa. Oma-aloitteisuutensa vuoksi arvonlisäveron ilmoittamisesta ja maksamisesta huolehtiminen on täysin yrittäjän itsensä vastuulla, ja arvonlisäverotuksen tärkeät päivämäärät on hyvä muistaa.

Arvonlisäveroa pidetään toisinaan hyvinkin itsestään selvänä ja kaikille tuttuna arkipäiväisenä asiana, joka useimmiten näkyy kuitissamme esimerkiksi kaupassa tai ravintolassa asioidessamme. Kuitenkin yrittäjän näkökulmasta se sisältää paljon huomioitavaa ja poikkeuksellisia menettelytapoja. Vaikka arvonlisäverotuksesta on kirjoitettu paljon erilaista kirjallisuutta ja ohjeita, vaatii lakitekstiin pohjautuva säännöstö usein lukijaltaan syvällistä paneutumista asian ymmärtämiseksi. Lisäksi tulisi erottaa omalle toiminnalle oleellinen informaatio kaiken muun tiedon joukosta. Erityisesti ulkomaankauppa ja erityisesti siihen liittyvä palvelukauppa ovat yksi arvonlisäverotuksen monimutkaisimpia asioita, joiden sisäistäminen ei tapahdu hetkessä. Kuitenkin kaikista tapauksista on olemassa yleissääntö, jonka ymmärtämisen jälkeen voidaan jatkaa poikkeustapauksiin. Tässä oppaassa pääpaino onkin juuri perustapauksilla ja käytännön asioilla ja kaikkia arvonlisäverotuksen poikkeustapauksia ei ole käsitelty.

Opinnäytetyö prosessi sujui alusta loppuun asti ilman suurempia vastoinkäymisiä ja takapakkeja. Alkuperäinen aikataulusuunnitelma osoittautui hieman liiankin joustavaksi ja alkuperäistä suunnitelmaa onnistuttiin kirimään kuukaudella. Lähdemateriaalin kerääminen ja teoriaosuuden kirjoittaminen oli aikaavievin prosessi, johon tehtiin pieniä muutoksia vielä prosessin loppuvaiheessakin. Erityisesti ulkomaankauppa aiheutti jonkin verran pohdintaa rajaamisen suhteen, sillä se sisältää huomattavan paljon erilaisia poikkeustilanteita, joita ei kuitenkaan voi katsoa kohdeyrityksen kannalta olennaiseksi. Kehittämistehtävä itsessään oli nopeasti valmiina hyvän teoriapohjan ansiosta ja itse oppaan kokoaminen ja sen ideointi ja visuaalisen ilmeen suunnittelu toivat projektiin kaivattua luovuutta.

Tämän opinnäytetyön kehittämistehtävänä luotu opas on tarkoitettu merkittäväksi apuvälineeksi yrityksen päivittäiseen toimintaan. Sen tarkoituksena on olla nopea ja selkeä kokonaisuus, joka toimii muistin tukena arvonlisäverotuksen osalta. Se etenee loogisessa järjestyksessä perusasioista yhä yksityiskohtaisempaan tarkasteluun ja siinä käydään läpi palveluiden ja tavarankaupan sekä kotimaassa että ulkomaankaupassa. Lisäksi oppaassa esitellään myös leasingvuokraus, mikä on sinällään tuo erilaisuutta tähän hyvin perinteiseen opinnäytetyön aiheeseen. Arvonlisäverotuksen numeraaliset tiedot on hyvä tarkistaa vuosittain, ja opas vaatii sen osalta päivittämistä. Esimerkiksi arvonlisäverokannat nousivat prosenttiyksikön vuoden 2013 alusta ja tämä kehitys tulee todennäköisesti jatkumaan myös tulevaisuudessa. Esimerkiksi ruoan arvonlisäveron nostaminen on herättänyt viime aikoina keskustelua mediassa. Tietenkin myös muut arvonlisäverolainsäädännön muutokset voivat tuoda muutoksia tämän oppaan tietoihin.

LÄHTEET

Aktia. 2014. Leasingrahoitus. Hakupäivä 6.1.2014 <http://www.aktia.fi/yrityksille/rahoitus/leasing>.

Arvonlisäverolaki 30.12.1993/1501.

Eurooppa-tiedotus. 2013. Euroopan kartta. Hakupäivä 9.12.2013
<http://www.eurooppatiedotus.fi/public/default.aspx?nodeid=48018&contentlan=1&culture=fi-FI>.

Holopainen, T. 2009. Establishing and doing Business in Finland.5. uudistettu painos. Helsinki: Edita.

Kallio, M., Nielsen,A.,Ojala,M. & Säaskilahti, J. 2013. Arvonlisäverotus 2013. Helsinki: Edita.

Kumara, P., Business Development, Sapotech Oy, Sapotech Oy:n neuvotteluhuone. 2013. Haastattelu 7.11.2013.

Leppiniemi. J. 2009. Rahoitus. 5. uudistettu painos. Helsinki WSOY Oppimateriaalit Oy.

Pohjola. 2014. Leasing. Hakupäivä 6.1.2014 <https://www.pohjola.fi/pohjola/yritys--ja-yhteisoasiakkaat/rahoitus/investoinnit/leasing?id=324120>.

Salin, M. 2013. Liikkeen- ja ammatinharjoittajan verokirja. 11. uudistettu painos. Helsinki: Verotieto Oy.

Suomen Yrittäjät. 2013. Arvonlisäverokannat EU-maissa. Hakupäivä 18.12.2013
<http://www.yrittajat.fi/fi-FI/verotjarahat/verotus/arvonlisaverokannateumaissa/>.

Taloussanomat. 2013. Taloussanakirja:leasing. Hakupäivä 18.12.2013
<http://www.taloussanomat.fi/porssi/sanakirja/termi/leasing/>.

Tepora, J. 2013. Rahoitusmuodot ja vakuudet. Lakimiesliiton kustannus.

Tomperi, S. 2011. Kehittyvä kirjanpito. 13. uudistettu painos. Helsinki: Edita.

Verohallinto. 2010a. Arvonlisäverottoman vähäisen toiminnan raja 8500 euroa. Verohallinnon julkaisu 193.10. Hakupäivä 23.11.2013 arkisto.vero.fi/nc/doc/download.asp?id=629;52241.

Verohallinto. 2010b. Arvonlisäverotus EU-tavarakaupassa. Hakupäivä 13.3.2014.
[http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Arvonlisaverotus/Kansainvalinen_kauppa/Arvonlisaverotus_EUtavarakaupassa\(14381\)#5](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Arvonlisaverotus/Kansainvalinen_kauppa/Arvonlisaverotus_EUtavarakaupassa(14381)#5) Tavaroiden yhteisöhankintaX.

Verohallinto. 2011b. Palvelujen ulkomaankaupan arvonlisäverotus 1.1.2010 alkaen. Hakupäivä 3.1.2014 <http://www.vero.fi/fi->

FI/Syventavat_veroohjeet/Arvonlisäverotus/Kansainvalinen_kauppa/Palvelujen_ulkomaankaupan_arvonlisäverot(14323).

Verohallinto. 2011c. Ulkomaankaupan arvonlisäverotus. Hakupäivä 2.12.2013

<https://www.vero.fi/fi->

FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Liikkeen_ja_ammattinharjoittaja/Arvonlisäverotus/Ulkomaankaupan_arvonlisäverotus.

Verohallinto. 2011d. Vientikaupan arvonlisäverotus. Hakupäivä 20.1.2014. [http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Arvonlisäverotus/Kansainvalinen_kauppa/Vientikaupan_arvonlisäverotus\(14309\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Arvonlisäverotus/Kansainvalinen_kauppa/Vientikaupan_arvonlisäverotus(14309)).

Verohallinto. 2013e. Arvonlisäverotus. Hakupäivä 20.11.2013 www.vero.fi/fi-

FI/Yritys_ja_henkilöasiakkaat/Liikkeen_ja_ammattinharjoittajan/Arvonlisäverotus.

Verohallinto. 2013f. Miten arvonlisäveron määrä lasketaan? Hakupäivä 21.11.2013

www.vero.fi/fi-

FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Yhdistys_ja_saatio/Arvonlisäverotus/Miten_arvonlisäveron_maara_asketaan(9619).

Verohallinto. 2013g. Miten EU-maiden välistä tavara- ja palvelukauppaa valvotaan? Hakupäivä 9.12.2013 <http://www.tax.fi/fi->

FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Avoin_yhtio_ja_kommandiittiyhtio/Arvonlisäverotus/Ulkomaankaupan_arvonlisäverotus/Miten_EUmaidens_valista_tavara_ja_palvelu(27844).

Verohallinto. 2013h. Verotilille kuuluvien verojen ilmoittaminen ja maksaminen. Hakupäivä

27.11.2013 <http://www.vero.fi/fi->

FI/Henkilöasiakkaat/Maksaminen/Verotilille_kuuluvien_verojen_ilmoittami(10691).

Verohallinto. 2013i. Verotiliohjeet. Hakupäivä 27.11.2013

<http://portal.vero.fi/Public/default.aspx?uielementsiz=2&nodeid=7939>.

Verohallinto. 2013j. Verotuksen historiaa Suomessa. Verohallinnon julkaisu 381.09. Hakupäivä

27.11.2013 <http://www.vero.fi/download/noname/%7BFEECC192-5B7C-483F-B8F6-0F4E7EE980A4%7D/6387>

Verohallinto. 2014k. Esimerkkejä EU-myyntien ja -ostojen ilmoittamisesta

arvonlisäveroilmoituksissa. Hakupäivä 30.1.2014 <http://www.vero.fi/fi->

FI/Syventavat_veroohjeet/Arvonlisäverotus/Kansainvalinen_kauppa/Esimerkkeja_EUmyyntien_ja_ostojen_ilmoit(14401).

Veronmaksajien Keskusliitto ry. 2013. Arvonlisävero. Hakupäivä 21.11.2013

www.veronmaksajat.fi/tutkimuksetjatilastot/kulutusverotus/arvonlisävero.

Äärilä, L. & Nyrhinen, R. 2013. Arvonlisäverotus käytännössä. 9. uudistettu painos. Helsinki: SanomaPro Oy.

LIITTEET

Liite 1 Arvonlisävero-opas Sapotech Oy:lle

SAPOTECH

ARVONLISÄVERO-OPAS 2014

Anna Hyypä
Oulun ammattikorkeakoulu

JOHDANTO

Tämä opas on laadittu arvonlisävero-ohjekirjaksi Sapotech Oy:n liiketoiminnan tarpeisiin. Oppaseen on tiiviisti ja havainnollistavasti koottu niitä asioita, jotka tulee huomioida yrityksen päivittäisessä liiketoiminnassa. Oppaan osa alueet ovat: arvonlisävero yleisesti, palveluiden ja tavaroiden arvonlisävero kotimaan- ja ulkomaankaupassa sekä niihin liittyvät käytännön toimet. Lisäksi siinä käydään läpi lyhyesti leasingvuokraus käyttö- ja rahoitusmuotoisena.

Tämä opas on liite opinnäytetyöhön, joka toteutettiin yhteistyössä Oulun ammattikorkeakoulun ja Sapotech Oy:n kanssa. Opas on tiivistelmä aiemmin esitellystä teoriaosuudesta, josta on tarpeen vaatiessa löydettävissä lisätietoja ja lähdeviittausten kautta alkuperäiset lähdemateriaalit.

SISÄLLYS

1.	ARVONLISÄVERO YLEISESTI	51
2.	ARVONLISÄVEROVELVOLLISUUDEN KÄYTÄNNÖT	52
	REKISTERÖITYMINEN ARVONLISÄVEROVELVOLLISEKSI	52
	ARVONLISÄVERON ILMOITTAMINEN JA MAKSAMINEN	52
	LASKUMERKINNÄT	56
3.	ARVONLISÄVERO KOTIMAAN KAUPASSA.....	57
	ARVONLISÄVERON VÄHENNYSOIKEUS	57
4.	ARVONLISÄVERO YHTEISÖKAUPASSA (TAVARAKAUPPA).....	58
	ARVONLISÄVEROKANNAT ERI JÄSENVALTIOSSA	58
	YHTEISÖKAUPAN KÄYTÄNNÖT	59
	YHTEISÖMYyntI	60
	YHTEISÖHANKINTA.....	60
	KOLMIKANTAKAUPPA	61
	ARVONLISÄVERON ILMOITTAMINEN JA MUUT KÄYTÄNNÖT	
	KOLMIKANTAKAUPPATILANTEESSA.....	62
5.	ARVONLISÄVERO YHTEISÖN ULKOPUOLISESSA KAUPASSA (TAVARAKAUPPA).....	63
	VIENTI.....	63
	TUONTI	63
	ULKOMAANKAUPAN KÄYTÄNNÖT	64
6.	PALVELUIDEN KANSAINVÄLINEN KAUPPA	65
	PALVELUIDEN KANSAINVÄLISEN KAUPAN YLEISSÄÄNTÖ	65
	ELINKEINONHARJOITTAJALLE MYYDYN PALVELUN MYYNTIMAA.....	65
	KULUTTAJALLE MYYDYN PALVELUN MYYNTIMAA.....	65
7.	LEASING.....	67
	KÄYTTÖLEASING.....	67
	RAHOITUSLEASING.....	67

1. ARVONLISÄVERO YLEISESTI

- Arvonlisävero eli alv on kulutusvero, jota maksetaan hyödykkeiden vaihdannan yhteydessä.
- Suomen arvonlisäverokannat nousivat viimeksi yhden prosenttiyksikön vuoden 2013 alusta ja tällä hetkellä verokannat ovat seuraavat:

Sovellettavat tuotteet ja palvelut	Verokanta
Yleinen verokanta	24 %
Elintarvikkeet, ravintola- ja ateriapalvelut ja eläinten rehut (ei eläimet, juomavesi, alkoholijuomat ja tupakka)	14 %
Henkilökuljetukset, kirjat, liikuntapalvelut, lääkkeet, majoituspalvelut, pääsyliput kulttuuri-, sirkus-, ja urheilutapahtumiin, elokuvaan ja huvipuistoihin, Yleisradion valtion televisio- ja radorahastosta saama määräraha, vähintään kuukaudeksi tilattujen aikakauslehtien myynnit	10 %
Vienti Suomen ulkopuolelle suuntautuvat tavarakuljetukset, Yleishyödyllisten yhteisöjen jäsenlehtien myynti, Kansainvälisessä liikenteessä käytettävien vesialusten ja kansainvälistä liikennettä harjoittavan yhtiön ilma-alusten myynti	0 %
Sairaanhoido, lääkärinohito, hammashoido Sosiaalihuoltoon ja sosiaaliturvaan liittyvät palvelut Koulu- ja yliopisto-opetus, ammattikoulutus Rahoitus- ja vakuutuspalvelut (ei kuitenkaan tallelokeroiden vuokraus ja neuvontapalvelut) Arpajaiset ja rahapelit Esiintyvien taiteilijoiden palkkiot Kiinteistöjen sekä rakennusmaan myynti Julkiset hautauspalvelut	Vapautus

- Arvonlisäveron suuruus lasketaan aina tuotteen tai palvelun verottomasta hinnasta
- Tarkista verokantojen mahdolliset muutokset:
www.veronmaksajat.fi/tutkimukset/jatilastot/kulutusverotus/arvonlisävero

2. ARVONLISÄVEROVELVOLLISUUDEN KÄYTÄNNÖT

Arvonlisäverovelvollisuus koskee kaikkia, jotka

- 1) Liiketoiminnan muodossa myyvät tai vuokraavat tavaroita tai palveluita ja jonka
- 2) Liikevaihto ylittää 8500 euroa 12 kuukauden mittaisen tilikauden aikana

REKISTERÖITYMINEN ARVONLISÄVEROVELVOLLISEKSI

- Rekisteröitymistä varten annettava Verohallinnolle perustamisilmoitus (Y-lomake)
- Lomakkeita on saatavissa internetistä osoitteesta www.ytj.fi, Verohallinnon toimipisteistä ja ELY- keskuksista
- Y-lomakkeet on järjestetty paketeiksi yritysmuodoittain ja ne sisältävät kaikki tarvittavat lomakkeet liitteineen
- Samalla lomakkeella rekisteröidytään kauppa- tai säätiörekisteriin ja Verohallinnon rekistereihin
- Y-lomakkeesta löytyy oma arvonlisäverovelvollisuutta käsittelevä kohtansa, jossa ilmoitetaan kaikki tarvittavat tiedot (ks. esimerkki jäljempänä)
- Yleensä verovelvollisuuden alkamispäiväksi merkitään toiminnan tosiasiallinen alkamispäivä
- Verohallinto ratkaisee ilmoituksen perusteella toiminnan arvonlisäverovelvollisuuden ja lähettää päätöksestä kirjallisen ilmoituksen.
- Rekisteri on julkinen ja jokainen voi tarkistaa yrityksen arvonlisäverovelvollisuuden yritystietojärjestelmästä

ARVONLISÄVERON ILMOITTAMINEN JA MAKSAMINEN

- Arvonlisävero on oma-aloittainen vero
- Verovelvolliset ilmoittavat sen määrän kohdekaussittain kausiveroilmoituksella ja myös maksaminen tapahtuu oma-aloitteisesti
- Kohdekausia ovat kuukausi, neljännesvuosi ja vuosi, joista pidemmän jaksot ovat tarkoitettu vähäistä liiketoimintaa harjoittaville pienyrityksille (liikevaihto $\geq 50\,000$ ja $\geq 25\,000$)
- Kausiveroilmoituslomakkeella lasketaan yhteen ilmoitettujen verojen määrät, joista vähennetään vähennyskelpoiset verot
- Sähköisen kausiveroilmoituksen tulee olla perillä Verohallinnossa viimeistään kohdekaudelle määrätyn maksukuukauden 12. päivä ja paperisen ilmoitusten 7. päivä
- Kausiveroilmoitus täytyy allekirjoittaa, ja allekirjoittajaksi soveltuu yrityksen edustaja, jolla on nimenkirjoitusoikeus
- Ilmoituksen myöhästyessä Verohallinto perii myöhästymismaksun ja ilmoituksen laiminlyönti aiheuttaa arvioverotuksen ja veronkorotuksen
- Sekä henkilö- että yritysasiakkaat maksavat kausiveroilmoituksella ilmoitetun summan Verohallinnon Verotili-järjestelmään asiakaskohtaista viitenumeroa käyttäen
- Arvonlisäveron maksamisen yleinen eräpäivä on kuukauden 12. päivä
- Etukäteen maksaminen on myös mahdollista, jolloin maksaja saa korkohyvitystä

- Maksamatta jääneestä verosta peritään viivästyskorkoa, joka vastaa vuonna 2013 8 % vuotuista korkoa, ja sitä peritään eräpäivää seuraavasta päivästä varsinaiseen maksupäivään
- Vero katsotaan maksetuksi, kun se on maksettu käteisenä rahalaitokseen tai erikseen säädettyyn maksupaikkaan, tai kun se on veloittunut maksajan tililtä
- Takista yritys- ja yhteisöasiakkaiden tärkeät päivämäärät: [http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ ja_ yhteisoasiakkaat/Yritys_ ja_ yhteisoasiakkaiden_ tarkeat_ pai\(15856\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ ja_ yhteisoasiakkaat/Yritys_ ja_ yhteisoasiakkaiden_ tarkeat_ pai(15856))
- Takista myöhästymismaksujen määrät: [http://www.vero.fi/fi-FI/Henkiloasiakkaat/Maksaminen/Verotilille_ kuuluvien_ verojen_ ilmoittami\(10691\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Henkiloasiakkaat/Maksaminen/Verotilille_ kuuluvien_ verojen_ ilmoittami(10691))

Seuraavana on esitelty Verohallinnon kausiveroilmoituslomakkeen pohja, jossa punainen nuoli osoittaa arvonlisäveron paikan ilmoituksessa. Näitä täydennettäviä ilmoituksia on ladattavissa pdf-muotoisena Verohallinnon internetsivuilta.

Tyhjennä lomake

Lomake palautetaan osoitteeseen:

VEROHALLINTO
Kausiveroilmoitusten optinen lukupalvelu
PL 5000
00053 VERO

KAUSIVEROILMOITUS (sivu 2) **M**
Jos korjaatte aiemmin ilmoitettuja tietoja,
ilmoittakaa vain muutosten määrät.
Kausiveroilmoitukseen ei saa liittää mitään liitteitä.

Verovelvollisen nimi	010 Y-tunnus tai henkilötunnus

MUIDEN OMA-ALOITTEISTEN VEROJEN TIEDOT

44 Ilmoittakaa tiedot merkitsemällä alla oleviin kohtiin veron tunnus (vain numero), ilmoitusjakso, kohdekuusi ja vuosi ja maksettavan veron määrä. Verojen tunnukset ovat alla.

- 10 Arpajaisvero
- 16 Vakuutusmaksuvero
- 24 Ennakonpidätys puun myyntitulosta
- 25 Ennakonpidätys osakeyhtiöltä, osuuskunnalta tai muulta yhteisöltä
- 68 Ennakonpidätys koroista ja osuuksista
- 92 Ennakonpidätys osingoista ja osuuspääoman koroista
- 39 Lähdevero osingoista (rajoitetusti verovelvollisilta)
- 69 Lähdevero koroista ja rojalteista (rajoitetusti verovelvollisilta)
- 84 Lähdevero korkotulosta (yleisesti verovelvollisilta)

M

060 Veron tunnus	050 Ilmoitusjakso		052 Kohdekuusi	053 Vuosi	061 Maksettava vero	
	Kuukausi	Nejännnesvuosi			euro	snt
	☐	☐				
	☐	☐				
	☐	☐				
	☐	☐				
	☐	☐				

Vakuutusmaksuverovelvolliseksi rekisteröidyn ilmoitus toiminnan keskeyttämisestä

Ei vakuutusmaksuverollista toimintaa			
054 Kohdekuusi -alku	055 Vuosi	056 Kohdekuusi -loppu	057 Vuosi

Päiväys	Allekirjoitus ja nimen selvennys	042 Puhelin

VEROH 4001/2 1.2014

Tulosta lomake

Tyhjennä lomake

M

Käytä vain alkuperäistä lomaketta (ei lomakkeesta otettua kopiota eikä pienennettyä tulostusalueeseen, muutoin lomakkeen optinen luku ei onnistu).

LASKUMERKINNÄT

- Euroopan unionissa on yhtenäiset vaatimukset arvonlisäveron käsittelemisestä laskutuksessa
- Laskutusta koskevat säännökset koskevat vain verollista ja nollaverokannan alaista myyntiä toiselle elinkeinonharjoittajalle tai oikeushenkilölle
- Lasku laaditaan sen valtion säännösten mukaan, jossa tavaran luovutus tai palveluiden suoritus tapahtuu
- Käännetyn verovelvollisuuden alaisesta myynnissä, sovelletaan myyjän jäsenvaltion laskutussäännöksiä
- Lasku tehdään paperimuotoiseksi tai sähköiseen muotoon vain siinä tapauksessa, että vastaanottaja siihen suostuu

Laskujen sisältövaatimukset:

- 1) Laskusta tulee käydä ilmi sen antamispäivä ja sen yksilöivä juokseva tunniste
- 2) Tavaroiden toimituspäivä tai palvelun suorituspäivä tulee ilmoittaa laskulla, jos se on tiedossa ja on eri kuin laskun antamispäivä
- 3) Ostajan että myyjän nimet ja täydelliset osoitetiedot
- 4) Myyjän ja ostajan arvonlisäverotunniste. (Ei ostajan jos käännetty alv)
- 5) Laskusta tulee ilmetä myytyjen tavaroiden määrä ja luonne sekä palveluiden osalta niiden laajuus ja luonne
- 6) Veron perusteet, käytetyt verokannat ja veron määrä euroissa
- 7) Mahdolliset alennukset ja hyvitykset

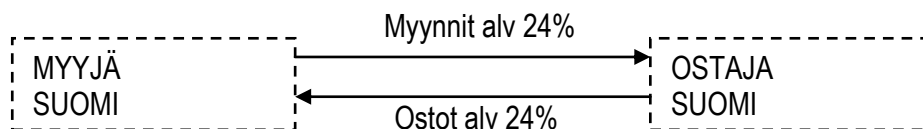
Verottomuuden peruste tulee myös ilmetä laskulla esimerkiksi merkinnällä ”ALV 0 % veroton myynti yhteisön ulkopuolelle”. Jos kyseessä on jotain aiempaa laskua oikaiseva tai korjaava lasku, tulee laskulla olla viittaus tähän.

Laskujen säilytys:

- Suomessa harjoitettavan liiketoiminnan verolliset tai palautukseen oikeuttavat osto- ja myyntilaskut on säilytettävä
- Ulkomaankaupassa säilytysvelvollisuus koskee ostolaskuja ulkomaalla harjoitettavasta toiminnasta ja niistä ostolaskuista, joista verovelvollisuus määräytyy käännetyn verovelvollisuuden perusteella
- Muu laskuihin liittyvä tosit materiaali on niin ikään säilytettävä
- Laskut tulee säilyttää muuttumattomina ja lukukelpoisina, ja tarvittaessa niiden täytyy olla saatavissa kirjallisessa muodossa
- Säilytysaika on vähintään kuusi vuotta tilikauden päättymisestä
- Laskut täytyy säilyttää Suomessa
- Ulkomailla säilytys mahdollista silloin, jos laskut on tallennettu siten, että niihin on jatkuva reaaliaikainen yhteys eikä ulkomaalaisella elinkeinonharjoittajalla ole täällä kiinteää toimipaikkaa

3. ARVONLISÄVERO KOTIMAAN KAUPASSA

- Arvonlisäveroä maksetaan Suomessa liiketoiminnan muodossa harjoitettavasta tavaroiden ja palveluiden myynnistä
- Siltä osin kun kaupankäynti tapahtuu Suomen alueella, sovellettavaksi tulevat Suomen arvonlisäverolait ja vero tilitetään Suomeen
- Arvonlisäveroä maksetaan kaikissa vaihdannan vaiheissa ja verovelvollisia ovat tuottajat ja jälleenmyyjät
- Tavarän tai palvelun verottomaan hintaan lisätään Suomen arvonlisäverokannan mukainen prosenttiosuus arvonlisäveroä
- Myyjät lisäävät veron määrän myytävien tuotteiden hintoihin, ja vero tulee kuluttajan maksettavaksi
- Kuluttajat eivät kuitenkaan ole velvollisia tilittämään veroä valtiolle, vaan sen hoitavat tuotteita ja palveluita myyvät yritykset
- Laajan veropohjan ansiosta kaikki tavarät ja palvelut, joita liiketoiminnan muodossa myydään, kuuluvat arvonlisäveron piiriin joitakin poikkeustapauksia lukuun ottamatta
- Yrityksillä on arvonlisäveron vähennysoikeus tuotteista, jotka ne hankkivat liiketoimintaansa varten toiselta arvonlisäverovelvolliselta ja näin kuluttajalle vero tulee maksettavaksi aina vain yhdenkertaisena

ARVONLISÄVERON VÄHENNYSOIKEUS

- Arvonlisävero on niin sanottu "joka portaan vero", eli sitä maksetaan kaikissa vaihdannan vaiheissa
- Lopulliselle kuluttajalle vero määräytyy vain yhdenkertaisena vähennysoikeusjärjestelmän ansiosta
- Tarkoituksena on estää veron kertaantuminen niissä tilanteissa, joissa tavara tai palvelu myydään verollisena eteenpäin liiketoiminnan muodossa
- Vähennysoikeus on siis myönnetty vain verovelvollisille niissä tilanteissa, jolloin kyse on verollisista ostoista, joista myyjä on tilittänyt veron
- Verovelvolliselle ostajalle arvonlisävero ei siis ole kustannus, vaan läpikulkuerä
- Verovelvollinen yritys vähentää kausiveroilmoituksella myytyjen tuotteiden arvonlisäveroä tilittäessään tuotteiden ostohintaan sisältyneen arvonlisäveron määrän
- Vähennysoikeutta varten ostaja tarvitsee arvonlisäverosäännösten mukaan laaditun laskun, jossa on vaaditut laskumerkinnät (ks. edellinen sivu)

4. ARVONLISÄVERO YHTEISÖKAUPASSA (TAVARAKAUPPA)

YHTEISÖKAUPPA= EUROOPAN UNIONIN ALUEEN ERI JÄSENVALTIOIDEN ARVONLISÄVELVOLLISTEN YHTEISÖJEN JA YRITYSTEN SEKÄ KANSALAISTEN VÄLISTÄ KAUPPAA

- Suomi liittyi Euroopan unioniin vuonna 1995, mikä toi mukanaan omat säännöksensä myös arvonlisäveron osalta, ja Suomi tuli osaksi EU:n sisämarkkinoita
- EU:n yksi perusajatuksista oli ihmisten ja tavaroiden vapaa liikkuvuus
- Jäsenvaltioiden välillä ei siis enää ole raja- tai tullimuodollisuuksia, ja näin maahanviennistä tai – tuonnista ei tilitetä valtioiden rajoilla arvonlisäveroa

ARVONLISÄVEROKANNAT ERI JÄSENVALTIOSSA

Maa	Normaaliverokanta	Alennetut verokannat
Alankomaat	19 %	6 %
Belgia	21 %	6 %, 12 %
Bulgaria	20 %	7 %
Espanja	18 %	4 %, 8 %
Irlanti	21 %	4,8 %, 13,5 %
Iso-Britannia	20 %	5 %
Italia	20 %	4 %, 10 %
Itävalta	20 %	10 %, 12 %
Kreikka	23 %	5,5 %, 11 %
Kypros	15 %	5 %, 8 %
Latvia	22 %	12 %
Liettua	21 %	5 %, 9 %
Luxemburg	15 %	3 %, 6 %, 12 %
Malta	18 %	5 %
Portugali	23 %	6 %, 13 %
Puola	23 %	5 %, 8 %

Ranska	19,6 %	2,1 %, 5,5 %
Romania	24 %	5 %, 9 %
Ruotsi	25 %	6 %, 12 %
Saksa	19 %	7 %
Slovakia	20 %	10 %
Slovenia	20 %	8,5 %
Suomi	24 %	10 %, 14 %
Tanska	25 %	-
Tšekki	20 %	10 %
Unkari	25 %	5 %, 18 %
Viro	20 %	9%

YHTEISÖKAUPAN KÄYTÄNNÖT

- Jäsenvaltioiden veroviranomaisten täytyy saada tiedot rajan yli liikkuvista yhteisökaupoista, jotta myyntien verottomuus ja hankintojen verollisuus saataisiin toteutettua kotimaan verotuksessa
- Verovelvollisen tulee ilmoittaa myös yhteisökauppaan sisältyvä arvonlisävero kausiveroilmoituksella

VIIES-järjestelmä:

- VIIES-järjestelmä (Value added tax Information Exchange System) valvoo yhteisön sisäistä arvonlisäverotusta
- Tässä järjestelmässä on tiedot kaikista jäsenmaiden verovelvollisista ja niiden ilmoittamista muihin jäsenvaltioihin kohdistuneista myynneistä ja asiakkaista.
- Kunkin jäsenvaltion viranomaiset siis voivat järjestelmän avulla selvittää yhteisöhankinnat ja verrata näitä kausiveroilmoituksella ilmoitettuihin tietoihin.
- Valvontaa varten jokaisella verovelvollisella on oma arvonlisäverotunnisteensa, joka muodostuu maatunnuksesta ja y-tunnuksesta ilman väliviivaa (esimerkiksi FI0011223)
- Verohallinto antaa tarvittaessa samanmuotoisen tunnisteiden kuluttaja-asiakkaalle

INTRASTAT-järjestelmä:

- Tullimuodollisuuksien puuttuessa ei yhteisökaupassa liikkuvista tavaroista saada tietoja tullausasiakirjoista, joten tiedot kootaan verovelvollisilta EU:n sisäkaupan tilastointijärjestelmään (INTRASTAT)
- kuukausittaiset tiedot tavaroiden tuonnista ja viennistä yhteisön alueella
- ei palveluita

- Käytännössä nämä tiedot ilmoittaa verovelvollisen puolesta yleensä huolintaliike
- Vähäisestä toiminnasta tuonnin arvo < 275 000 euroa ja vienti < 500 000 euroa vuodessa, ei ilmoitusvelvollisuutta

YHTEISÖMYynti

- Tavarahan myynti toiselle yhteisön jäsenelle Suomesta on yleensä verotonta
- Tavaroilla tarkoitetaan aineellista esinettä sekä energiahyödykkeitä kuten sähkö, kaasua, lämpö- ja jäädytysenergia
- Myyjä ei tilitä myynnistä veroa ja lähettää laskun ilman arvonlisäveroa

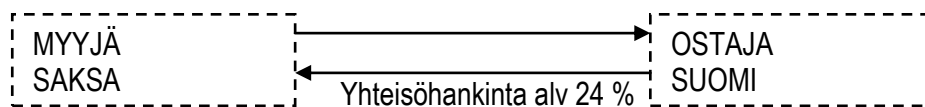
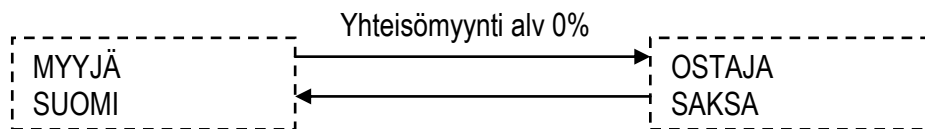
Edellytyksenä on, että

- 1) tavara kuljetetaan toisen jäsenvaltion alueelle
 - 2) ostaja on rekisteröitynyt arvonlisävelvolliseksi jossain muussa maassa
 - 3) kuljetus tulee voida tarpeen tullen todentaa esimerkiksi rahtiasiakirjoilla tai kuljetusliikkeen laskulla
- Laskuun tulee merkitä, sekä myyjän oma että ostajan alv-tunnus, eli toiselta nimeltään VAT-tunnus, arvonlisäverovelvollisuuden osoittamiseksi.
 - Tunnukset voi tarkistaa EU-komission internetsivuilta osoitteesta http://ec.europa.eu/taxation_customs/vies/ ja lisäksi niitä voi kysellä sähköpostitse Verohallinnolta
 - Jos ostajalla ei ole VAT-tunnusta, tulee myynnistä verollista
 - Yhteisömyynnin arvo määräytyy samoin kuin kotimaan myynnin veron peruste, eli se on koko ostajalta peritty arvo sisältäen myös erilaiset lisät, esimerkiksi kuljetuskustannukset, silloin kun myyjä veloittaa ne ostajalta
 - Laskutusäännösten myötä lasku yhteisömyynnistä tulee lähettää viimeistään toimitusta seuraavan kuukauden 15. päivään mennessä
 - Jos myynnin veloitus on tapahtunut ulkomaanvaluutassa, tulee se muuntaa raportointia varten euroiksi joko viimeisimpään tavarahan toimitusta seuraavan kuukauden 15. päivän myyntikurssiin tai aikaisemman laskutusajankohdan kurssiin
 - Myyjällä oikeus vähennysoikeuden mukaisiin verovähennyksiin liiketoimintaansa varten tehdyistä ostoista yhteisömyynnin verottomuudesta huolimatta
 - Yhteisömyynnit ilmoitetaan kausiveroilmoituksella omassa kohdassaan
 - Niistä on annettava myös kuukausittainen yhteenvetoilmoitus EU:n alueen kaupan seurantaan
 - Siihen merkitään jokaisen asiakkaan arvonlisäverotunnukset ja myynnit eriteltyinä. Ilmoitettavia kauppatahtumia ovat niin yhteisömyynnit kuin sellaiset palvelumyynnit, joista ostaja on verovelvollinen omassa maassaan. Lisäksi mainitaan kolmikantakauppa ja oman liikeomaisuuden siirrot toiseen jäsenvaltioon liiketoimintaa varten

YHTEISÖHANKINTA

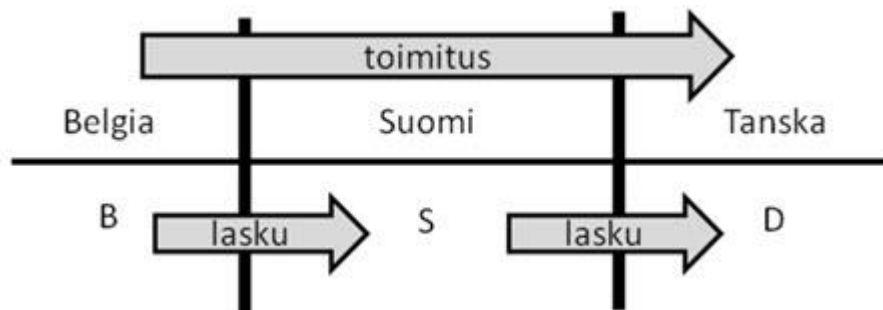
- Yhteisöhankeinnat ovat verollisia, ja siinä sovelletaan määränpäämaaperiaatetta, eli tavara verotetaan sen maan arvonlisäverokantojen mukaisesti, minne se toimitetaan

- Yhteisöhankintojen verollisuuden edellytykset ovat samat kuin myyntienkin kohdalla ja ne noudattavat käänteisesti samoja periaatteita, kuin miten ne myyntimaassa käsitellään yhteisömyynteinä
- Ostajan kotimaa ei siis välttämättä ole olennainen, jos tavara kuljetetaan jonkin toisen jäsenvaltion alueelle
- Tämä yleensä aiheuttaa ostajalle velvollisuuden rekisteröityä arvonlisäverovelvolliseksi tässä määränpäämaassa
- Verovelvollisuuden euromääräinen raja yhteisöhankinnoissa on 10 000 euroa kalenterivuodessa ja tämän alle jäävät yhteisöhankinnat eivät siis vaadi rekisteröitymistä arvonlisäverovelvolliseksi
- Yhteisöhankinnat on ilmoitettava Verohallinnolle kausiveroilmoituksella joka kuukausi. Ilmoitukseen merkitään erikseen yhteisöhankintojen summa (kohta 313 Tavarastot muista EU-maista) sekä niihin kuuluvan veron määrä (kohta 305 Vero tavarastoista muista EU-maista)

KOLMIKANTAKAUPPA

Kolmikantakauppa on yhteisökaupan erikoistapaus, jossa osapuolina ovat kolme eri jäsenmaissa sijaitsevaa toimijaa. Tässä tilanteessa laskutus kulkee kaikkien kolmen osapuolen kautta, mutta tavarantoimitus tapahtuu suoraan ensimmäiseltä myyjältä kolmannelle. Seuraava esimerkki, jossa osapuolina ovat Belgiassa, Suomessa ja Tanskassa sijaitsevat kauppakumppanit, havainnollistaa kolmikantakauppa-tilanteen käytäntöjä.

Arvonlisäveron tilitys tapahtuu esimerkissä seuraavasti: B tekee normaalisti verottoman yhteisömyynnin ja lähettää S:lle verottoman laskun. Kuitenkin tässä tapauksessa S ei ole verovelvollinen, vaan hän siirtää verovelvollisuuden lopulliselle ostaja D:lle. B ei koskaan

vastaanota tavaroita, vaan lähettää edelleen laskun, johon merkitsee oman ja D:n arvonlisäverotunnuksen ja merkinnän kolmikantakauppatilanteesta. Näin S:n ei tarvitse rekisteröityä arvonlisäverovelvolliseksi Tanskassa. B toimittaa tuotteet suoraan D:n toimipisteeseen Tanskaan ja D:llä on veron vähennysoikeus, jos tavarat on ostettu liiketoimintaa varten.

ARVONLISÄVERON ILMOITTAMINEN JA MUUT KÄYTÄNNÖT KOLMIKANTAKAUPPATILANTEESSA

A=tavarän ensimmäinen myyjä

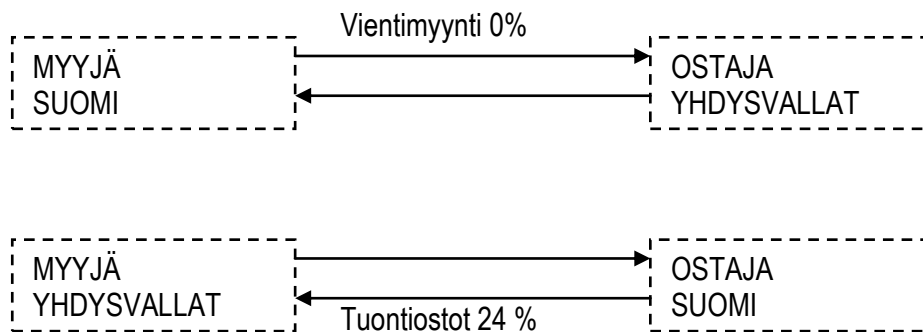
B=ensimmäinen ostaja

C=vastaanottaa tavarän ja saa lopullisen laskun

Seuraavassa taulukossa on kerrottu, miten suomalaisen arvonlisäverovelvollisen tulee toimia kaupan eri osapuolten asemassa

A täyttää:	B täyttää:	C täyttää:
Kausiveroilmoitus	Kausiveroilmoitus	Kausiveroilmoitus
<ul style="list-style-type: none"> EU-tavaramyynnit: myyntihinta B:lle 	<ul style="list-style-type: none"> Ei merkintöjä 	C tekee Suomessa verollisen yhteisöhankinnan ja ilmoittaa:
Yhteenvetoilmoitus	Yhteenvetoilmoitus	<ul style="list-style-type: none"> Tavaraostot muista EU-maista: osthinta B:ltä
<ul style="list-style-type: none"> Myyntihinta B:lle 	<ul style="list-style-type: none"> Myyntihinta C:lle, C:n alv-numero, maatunniste ja kolmikantakoodi 	<ul style="list-style-type: none"> Vero tavaraostoista muista EU-maista
Laskuun A:n ja B:n alv-numerot	Laskuun B:n ja C:n alv-numerot	<ul style="list-style-type: none"> Kohdekauden vähennettävä vero (jos hankinta vähennykseen oikeuttavaan käyttöön)

5. ARVONLISÄVERO YHTEISÖN ULKOPUOLISESSA KAUPASSA (TAVARAKAUPPA)

VIENTI

- Vienti on tavaroiden myyntiä EU:n alueen ulkopuolelle
- Myynti yhteisön ulkopuolelle on verotonta vientiä siinä tapauksessa, että tavara on viety Suomen tullialueen ulkopuolelle viranomaisten valvonnassa
- Kuljetuksesta voi huolehtia (jotta verottomuuden peruste säilytetään):
 - 1) myyjä itse
 - 2) myyjä voi toimeksiantaa itsenäiselle kuljetusliikkeelle, joka tällöin laskuttaa myyjää
 - 3) ostaja itse toimeksiantaa rahdin kuljetuksen, on kuljetusliikkeen vietävä tavara välittömästi yhteisön ulkopuolelle myyjän toimipaikasta
 - 4) Ainoastaan ulkomaalainen ostaja, jolla ei ole Suomen arvonlisäverotunnusta, voi noutaa tavaran itse ostajan toimipaikasta. Tällöinkin tavara on kuljetettava välittömästi yhteisön ulkopuolelle ja ostajan tulee olla elinkeinonharjoittaja
- Todisteena tästä vientitavaran tullausilmoitus
- Verottomuuteen ei kuitenkaan vaikuta ostajan status eli se onko kyseessä elinkeinonharjoittaja vai kuluttaja
- Nimenomaan kuljetuksen täytyy päättyä yhteisön rajojen ulkopuolelle, eikä ostajan kotipaikalla ole merkitystä

TUONTI

- Tuonti on tavaroiden hankintaa yhteisön ulkopuolelta
- Ostot yhteisön ulkopuolelta verollisia
- Suomessa tapahtuvan maahantuonnin arvonlisävero maksetaan Suomeen. Tällöin tavara tulee kuljettaa suoraan Suomeen, kun se saapuu EU:n alueelle
- Ostajan statuksella ei merkitystä (yritys vai yksityishenkilö)
- Vero maksetaan maahantuonnin yhteydessä ja sen perivät tulliviranomaiset

- Vähennysoikeuden mukaisesti arvonlisäverovelvollinen maahantuoja saa kuitenkin vähentää liiketoimintaa varten ostettujen tavaroiden arvonlisäveron
- Todistuksena tuontiasiakirjat eli tullauspäätös ja muut siihen liittyvät asiakirjat, joissa on nähtävissä veron määrä.
- Asiakirjoihin tulee olla merkittynä tavaroiden haltijaksi merkitty yritys ja vähennyksen saa tehdä siltä kuukaudelta, jolloin tullaus on tapahtunut.

Poikkeuksia:

Tietokoneohjelmat

- Vakio-ohjelmistoa pidetään arvonlisäverotuksessa tavarana ja näin ollen sen tuonti yhteisöön on verollista
- Ostajan tarpeisiin räätälöidyn erikoisohjelman tuontia pidetään palvelun ostona

Osto paikalleen asennettuna

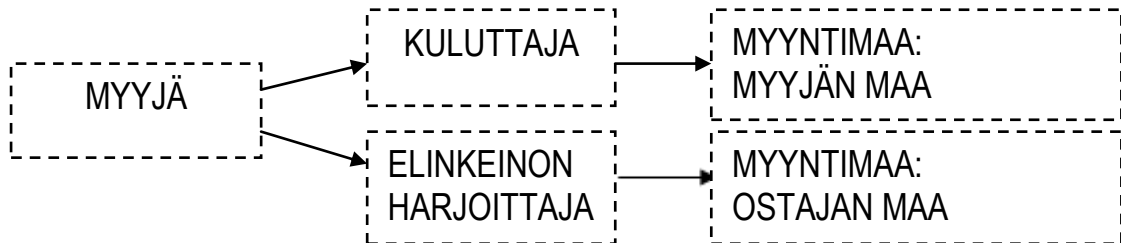
- Silloin, kun suomalainen yritys ostaa yhteisön ulkopuolelta tuotteen paikalleen asennettuna on suoritettavan veron perusteena ainoastaan koneen tai laitteen arvo, mutta ei asennustyötä mukaan luettuna.

ULKOMAANKAUPAN KÄYTÄNNÖT

- Yhteisön ulkopuolelle myytävien tavaroiden toimituksesta on tehtävä tullille vienti-ilmoitus
- Nykyään toimitettava kokonaan sähköisessä muodossa
- Ilmoituksen antaa tavaran viejä tai hänen edustajansa eli esimerkiksi kuljetusliike.
- Käytössä on kaksi tapaa:
 - 1) sanomapohjainen ilmoittaminen -> säännöllisesti vientimyyntiä harjoittaville
 - 2) internet-pohjainen ilmoittaminen, jossa käytetään erityisiä KATSO-tunuksia -> satunnaisille viejille
- Järjestelmän kautta tulli lähettää vienti-ilmoituksen saatuaan viejälle hyväksymis- ja luovutussanomana, ja sen liitteenä viennin saateasiakirjan eli EAD-dokumentin (Export Accompanying Document) ennen kuljetuksen aloittamista
- Tämä dokumentti tulee olla tulostettuna mukana tavaran kuljetuksessa
- Samalla tulli lähettää sähköisesti tiedon sille tullitoimipaikalle, jonka kautta maastavienti tapahtuu
- Kun tavara on poistunut yhteisön alueelta, antaa tulli viejälle poistumisvahvistetun luovutus päätöksen -> todiste viennin verottomuudesta

6. PALVELUIDEN KANSAINVÄLINEN KAUPPA

PALVELUIDEN KANSAINVÄLISEN KAUPAN YLEISSÄÄNTÖ

ELINKEINONHARJOITTAJALLE MYYDYN PALVELUN MYYNTIMAA

PALVELU	MYyntimaa
Yleissääntö	Ostajan maa
Kiinteistöön kohdistuvat palvelut	Kiinteistön sijaintimaa
Henkilökuljetuspalvelut	Suoritusmaa
Kuljetusvälineen lyhytaikainen vuokraus	Kuljetusvälineen luovutusmaa
Pääsy opetus-, tiede-, kulttuuri-, viihde- ja urheilutilaisuuteen, messuille ja näyttelyyn ja muuhun vastaavaan tilaisuuteen sekä pääsyyn välittömästi liittyvä palvelu	Maa, jossa tilaisuus järjestetään
Ravintola- ja ateriapalvelu	Suoritusmaa
Matkatoimistopalvelut	Myyjän maa

KULUTTAJALLE MYYDYN PALVELUN MYYNTIMAA

PALVELU	MYyntimaa
Yleissääntö	Myyjän maa
Kiinteistöön kohdistuvat palvelut	Kiinteistön sijaintimaa
Henkilökuljetuspalvelut	Suoritusmaa
Tavarakuljetukset	Suoritusmaa

• yhteisökuljetus	• Kuljetuksen lähtömaa
Lastaaminen, lastin käsittely, lastin purkaminen ja muut vastaavat tavarakuljetukseen liittyvät palvelut	Suoritusmaa
Irtaimen esineen arvonmääritys ja irtaimeen esineeseen kohdistuva työsuoritus	Suoritusmaa
Kuljetusvälineen lyhytaikainen vuokraus	Kuljetusvälineen luovutusmaa
Kuljetusvälineen pitkäaikainen vuokraus 1.1.2013 alkaen 1. Huvikäyttöön tarkoitettu vesialus myyty Suomessa jos se luovutetaan ostajan käyttöön täällä myyjän täällä sijaitsevasta kotipaikasta tai kiinteästä toimipaikasta	Ostajan maa Huvikäyttöön tarkoitettu vesialus poikkeustapaus- Myyjän maa
Palvelut, jotka liittyvät opetukseen, tieteellisiin palveluihin, kulttuuri-, viihde- ja urheilutilaisuuksiin, messuihin ja näyttelyihin ja muut vastaavat palvelut sekä niiden järjestämiseen 1.1.2011 alkaen	Maa, jossa toiminta tapahtuu
Ravintola- ja ateriapalvelut	Suoritusmaa
Välityspalvelut	Välitetyn hyödykkeen myyntimaa
Immateriaalipalvelut 3. Myynti, kun myyjä ja ostaja EU:n alueella 4. Myynti EU:n ulkopuolelle	3. Myyjän maa 4. Ostajan maa
Radio- ja televisiolähetyspalvelut, sähköiset palvelut sekä telepalvelut 4. Myynti, kun myyjä ja ostaja EU:n alueella 5. Myynti EU:n ulkopuolelle 6. Myynti EU:n ulkopuolelta Suomeen	4. Myyjän maa 5. Ostajan maa 6. Ostajan maa

7. LEASING

- Leasingvuokraus=vuokralleantajan ja vuokralle ottajan välinen sopimus, jossa tavara vuokrataan tietyksi ajaksi tietyin väliajoin maksettavaa vuokrasuoritusta vastaan
- Muotoja ovat rahoitus- ja käyttöleasing

KÄYTTÖLEASING

- Käyttöleasingissä tuotteen valmistaja tai maahantuoja toimii myös kohteen vuokraajana (ei kolmatta osapuolta vrt. rahoitusleasing)
- Tavallisesti kahden osapuolen välinen vuokrasopimus, jossa vuokralleantaja toimittaa vuokra-kohteen vuokralleottajalle
- Käyttöleasing eli käyttöoikeusleasing on muodoltaan hyvin tavanomaisen esinevuokrauksen kaltainen sopimus
- Usein sovitaan, että vuokralleantaja huolehtii vuokra-aikana esineen huollosta ja ylläpidosta
- Vuokralleottaja taas huolehtii vuokranmaksusta, joka on usein kuukausittainen maksu, joka sisältää myös huollon ja ylläpidon kustannukset.
- Käyttöleasingia sitovat hyvin samankaltaiset ehdot ja säännökset kuin tavallista tavarantuokrausta

RAHOITUSLEASING

- Rahoitusleasingissä vuokrakuviioon tulee mukaan myös kolmas osapuoli eli rahoitusyhtiö
- Rahastoyhtiö hankkii vuokrattavan kohteen vuokrattavaksi eteenpäin kolmannelle osapuolelle
- Vuokrasopimus alkaa tavanomaisesti tavarantoimittajan ja yrityksen välisestä hankintaneuvottelusta ->tavarantoimittaja tekee tarjouspyynnön usein leasingrahoitukseen erikoistuneelle rahoitusyhtiölle
- Jos rahoittaja hyväksyy tarjouksen
 - tavarantoimittaja+rahoitusyhtiö=kauppasopimus
 - vuokralleottaja+rahoitusyhtiö=vuokrasopimus
 - rahoitusyhtiö ja tavarantoimittaja sopivat kohteen kuljettamisesta suoraan vuokralleottajalle
- Rahoitusyhtiö siis hankkii irtaimen omistukseensa ja vuokraa sen jälleen eteenpäin
- Vuokrattava irtain on rahoittajalle pelkkä vakuuselementti

Seuraava kuvio havainnollistaa rahoitusleasingin käytäntöjä:

